

Tapiola Pankki Oy

**Toimintakertomus
ja
Tilinpäätös 2008**

TASEKIRJA 31.12.2008

Sisällysluettelo

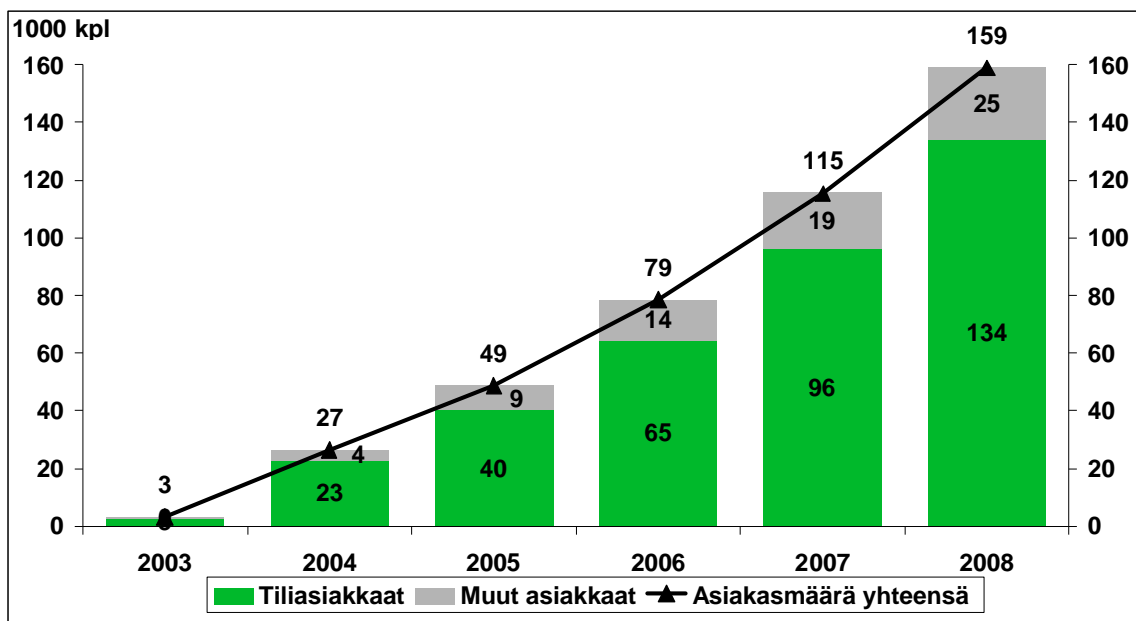
Hallituksen toimintakertomus	3 - 21
Tapiola Pankki -konsernin tase ja tuloslaskelma	22 - 24
Tapiola Pankki Oy:n tase ja tuloslaskelma	25 - 27
Tapiola Pankki -konsernin rahoituslaskelma	28
Tapiola Pankki Oy:n rahoituslaskelma	29
Liitetiedot	30 - 41
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus	42
Tilintarkastusmerkinnät	43
Luettelo tilikirjoista	44

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2008

Asiakkaat

Tapiola Pankin asiakasmäärä nousi katsauskauden aikana 44 tuhannella asiakkaalla 159 tuhanteen asiakkaaseen. Tiliasiakkaiden määrä nousi 38 tuhannella asiakkaalla 134 tuhanteen asiakkaaseen. Vuonna 2004 toimintansa aloittaneen pankin asiakasmäärän kasvu on ollut vahvaa perustamisestaan lähtien. Pankki perustettiin täydentämään Tapiola-ryhmän finanssipalvelujen valikoimaa tarjoamalla yksityishenkilöille pankkipalveluita. Lähes viiden vuoden ikään päässeen pankin toiminta on päättyneenä vuonna sujunut tavoitteita paremmin. Asiakasmäärän kehitykseen on vaikuttanut myös yhden kilpailijan tietotekniikkaongelmat ja palvelun heikko laatu.

Asiakasmäärä

Tapiola-ryhmän asiakasedut

Tapiola-ryhmässä käynnistettiin runsas kaksi vuotta sitten hanke, jonka tarkoituksena on ollut entisestään kehittää yksityisasiakkaiden palvelua. Hanke on saatu päätökseen 2008. Hankkeella tähdättiin siihen, että Tapiola pystyy tarjoamaan ja myymään kokonaispalvelua nykyisille asiakkaille tehokkaammin. Työn tuloksena on uudistettu muun muassa palveluiden ryhmittelyä, asiakasetuja, maksamista, verkkopalveluja, asiakkuustulosteita ja asiakasviestintää.

Tapiola-ryhmän henkilöasiakkaiden uusi etuohjelma, Omaetu, otettiin asteittain käyttöön marraskuun 2007 alusta. Etuohjelmasta on tehty keskittävälle asiakkaalle edullisin vaihtoehto, korkein etutaso tuo 17 prosentin alennukset vakuutuksista. Tapiolan henkilöasiukkaat saavat ohjelman mukaan etuja vahinkovakuutusten maksuista ja säästövakuutusten hoitokuluista, pankin korttien vuosimaksuista ja verkkopalvelun kuukausimaksuista sekä rahastojen merkintäpalkkioista. Etuohjelman muutos on koskettanut lähes miljoonaa suomalaista. Etuohjelman piiriin kuuluvat sekä vanhat että uudet asiakkaat. Mitä enemmän asiakas keskittää asiointiaan Tapiolaan, sitä paremmat edut hän saa. Etuohjelma palkitsee erityisesti asiakassuhteen laajuudesta. Tapiola-ryhmän henkilöasiukkaat ovat saaneet vakuutuksistaan uudet edut automaattisesti vuoden 2008 aikana. Edut tulevat vakuutus sopimuksiin

pääeräkuukausittain, vakuutuskauden vaihtuessa. Uusiin vakuutus sopimuksiin edut ovat tulleet välittömästi.

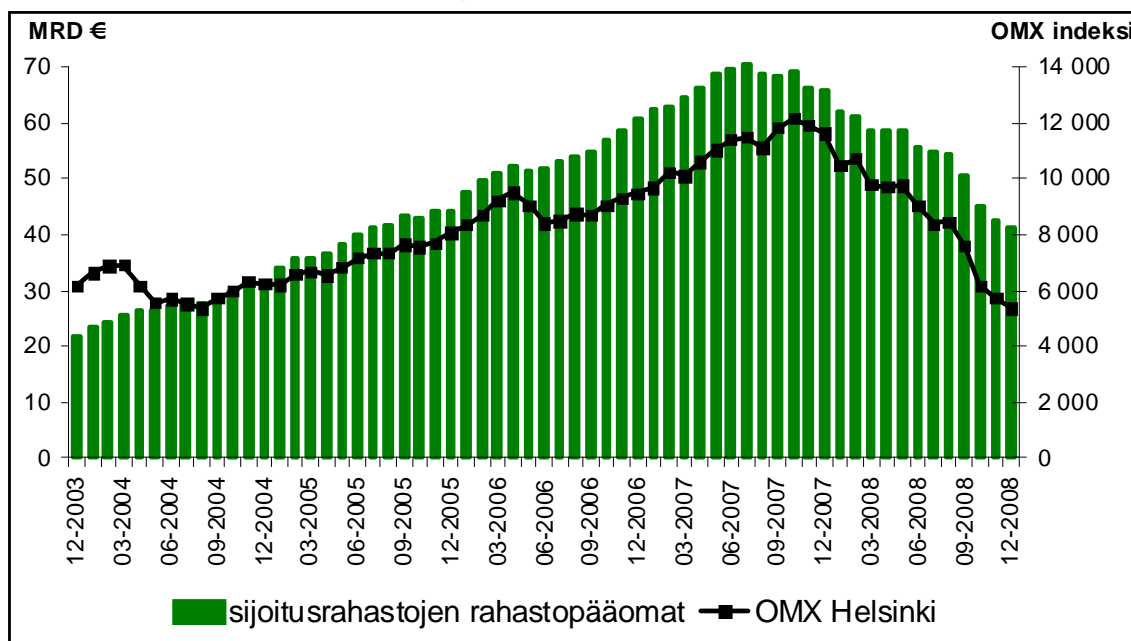
Tapiola-ryhmän toiminnan ylijäämä käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi asiakashyvityksinä ja maksun alennuksina. Omistaja-asiakkaan palvelu etuja ovat mm. maksuton turvantarkastus ja hätäpalvelu. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta ja näin varmistamaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin. Vahinko-Tapiola -konsernin omistaja-asiakasetujen kokonaisarvo nousi 81,0 miljoonaan euroon (2007 83,0 miljoonaa euroa), kun huomioidaan asiakashyvitykset, keskittämisalennukset, palveluedut ja yhteistyösopimusten perusteella maksetut alennukset. Lukuun sisältyvät Tapiola Pankin kautta annetut edut, joiden määrä nousi 9,7 miljoonaan euroon. Pankin edut annettiin keskittämisenä poistamalla verkkopankin käyttömaksu ja markkinoita parempana käyttötilin korkona.

Yleistä markkinatilanteesta

Markkinakorot nousivat koko alkuvuoden. Kahdentoista kuukauden Euribor-korko saavutti 5,5 prosentin tason lokakuussa. Tämän jälkeen keskuspankkien talouden elvyttämiseksi tekemät korko- ja luottopäätökset johtivat jyrkkään markkinakorkojen laskuun. Vuoden lopussa kahdentoista kuukauden Euribor-korko oli laskenut 3,05 prosenttiin ja laskusuunta on jatkunut vuoden 2009 puolelle.

Rahamarkkinoilla vallitsee edelleen alun perin USA:n asuntoluottomarkkinoiden ns. subprime-luottokriisistä alkanut vakava epävarmuus. Luottokriisin vuoksi useat ulkomaiset pankit ovat joutuneet turvautumaan keskuspankkien hätärahoitukseen. Kriisipankkien terveitä liiketoiminnan osia on myyty vahvemmillä toimijoille. Epävarmuus on johtanut pankkien välisen rahakaupan lähes täydelliseen pysähtymiseen. Suomen Pankki on pyrkinyt vakauttamaan tilanteen poikkeuksellisen edullisella rahoituksella ja takauksilla. Epävarmuus on lisännyt pankkitalletusten suosiota arvopaperiperusteisiin sijoitusmuotoihin verrattuna.

Arvopaperimarkkinoiden kehitys 2004-2008

Rahamarkkinoiden epävarmuus on vaikuttanut myös arvopapereiden ja sijoitusrahastojen kehitykseen. Vuoden 2007 lokakuussa alkanut pörssiosakkeiden hinnan lasku on edelleen jatkunut. Suomen arvopapereiden kehitystä kuvaava OMX Helsinki -indeksi on tilikauden aikana puolittunut ja rahastopääomat ovat laskeneet samana aikana 24,7 miljardia euroa.

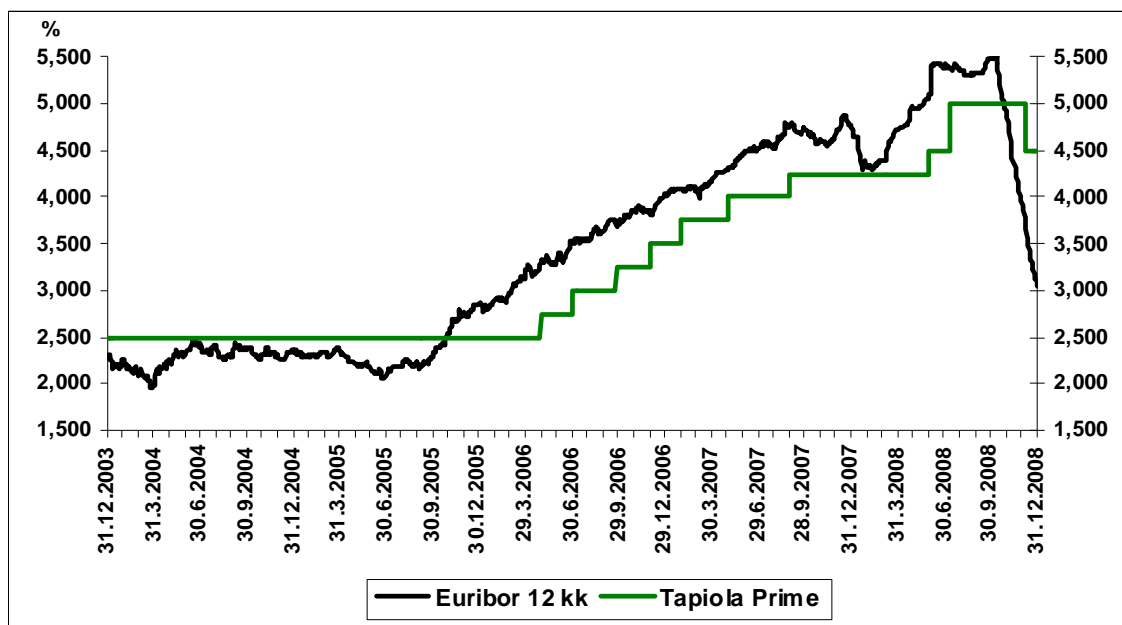
Markkinatilanteesta johtuen suomalaisten sijoitusrahastojen rahastopääomat alenivat vuonna 2008 66,0 miljardista eurosta 41,3 miljardiin euroon. Rahastopääomien alenemisestä 11,4 miljardia euroa muodostui negatiivisista nettomerkinnoistä ja loppuosa, 13,3 miljardia euroa, rahastojen sijoitusten arvon laskusta. Rahastojen osuudenomistajien lukumäärä väheni vuoden aikana yli 205 tuhannella osuudenomistajalla.

Tapiola Prime

Tapiola Pankin Prime-korko on sidottu rahoitusmarkkinoiden korkotasoon seuraavan kaavan mukaisella säännöllä $(0,25 \times \text{EURIBOR } 360 \text{ } 3 \text{ kk} + 0,75 \times \text{EURIBOR } 360 \text{ } 12 \text{ kk}) \pm 0,75\%$. Prime-korko seuraa täten pidemmän aikavälin muutoksia ja sääntö mahdollistaa Euribor -korkoa vakaamman kehityksen Prime-korkoon sidotussa otto- ja antolainauksessa. Prime -korosta päätetään pankin tasehallintatoimikunnassa ja päätöksistä tiedotetaan vähintään kaksi viikkoa ennen niiden voimaantuloa.

Tapiola Prime -korkoa muutettiin tilikauden aikana kolmasti. Korko oli vuoden alussa 4,25 prosenttia ja lopussa 4,5 prosenttia. Markkinakorot ovat viimeisen vuosineljänneksen aikana laskeneet poikkeuksellisen nopeasti. Näin ollen myös pankkien Prime-korot ovat laskeneet, ja lasku on jatkunut vielä vuoden 2009 puolellakin.

Markkinakorkojen kehitys vuosina 2004 - 2008

Konsernirakenne

Tapiola Pankki Oy kuuluu Tapiola-ryhmään. Muut yhtiöryhmän yhtiöt ovat Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola (Vahinko-Tapiola), Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola (Eläke-Tapiola), Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola (Henki-Tapiola), Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola (Yritysten Henki-Tapiola), Tapiola Varainhoito Oy, Kiinteistö-Tapiola Oy ja Tieto-Tapiola Oy.

Tapiola Pankki Oy on Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö. Pankki tarjoaa yksityishenkilöille heidän tarvitsemaansa pankkipalveluja. Palveluvalikoimaa on laajennettu ja laajennetaan edelleen valikoiduin palveluin myös muille asiakasryhmille.

Tapiola Pankki -konserniin kuuluu sen tytäryhtiö, Tapiola Varainhoito Oy. Tämä lisäksi pankki on osakkaana vuonna 2006 perustetussa Ab Compass Card Oy Ltd:ssä.

Pankilla tai pankkikonsernilla ei ole hallussaan omia osakkeita.

Tapiola-ryhmä Eläke-Tapiolaa lukuun ottamatta muodostaa laissa määritellyn rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta 699/2004).

Tapiola Pankki -konsernin liiketoiminta

Tapiola Pankki -konserni tarjoaa asiakkaille kattavan Tapiola-ryhmän palveluverkoston ja pankki- ja sijoituspalveluihin erikoistuneen puhelinpalvelun. Verkkopalvelut ovat ympäri vuorokauden käytettävissä tili-, laina-, rahasto- ja vakuutusasioissa, osakepalvelu mukaan lukien. Asiakkailamme on valittavissaan tarkoituksenmukaiset Tapiolan maksu- ja automaattikortit sekä mobiilipalvelu.

Pankkikonserni tarjoaa Tapiola Varainhoidon tuottamana monipuoliset omaisuudenhoito- ja sijoitusrahastopalvelut. Yhtiön tavoitteena on lisätä kokonaisedullisten (tuotto, riski, kustannukset) sijoitustuotteiden tunnettua, saatavuutta, tuotevalikoimaa ja käytön helppoutta.

Liiketoiminnassa strategiana on panostaa ryhmän verkkopalvelujen kehittämiseen ja laadukkaaseen henkilökohtaiseen asiakaspalveluun. Henkilöstön rekrytointia on jatkettu sekä pankin palvelukeskukseen että alueorganisaatioon. Rekrytoinnin ohella on edelleen panostettu henkilöstön koulutukseen.

Pankkineuvojat, talousneuvojat, sijoituspäälliköt ja rahoituspäälliköt tarjoavat henkilökohtaista pankki- ja sijoitusneuvontaa 40 palvelutoimistossa, jotka kuuluvat Tapiola-ryhmän alueorganisaatioon. Pankkikonserni ostaa tämän alueorganisaation asiakaspalvelun luotonmyöntöä lukuun ottamatta Henki-Tapiolalta. Toiminnan ehdot on kirjattu palvelusopimukseen, jonka mukaisesti pankkipalvelut hoidetaan pankin valvonnassa, pankin laatimin prosessein ja ohjein. Puhelinpalvelu on ulkoistettu samoilla periaatteilla Henki-Tapiolalle, Tapiola-ryhmän puhelinpalvelun yhteyteen.

Tapiola Pankki on yhtiöryhmän pääasiallinen maksuliikennepankki. Pankki tuottaa yhtiöryhmän muille yhtiöille lisäksi mm. portaalipalvelun ja yritystutkimuspalvelut sekä Eläke-Tapiolalle ja Vahinko-Tapiolalle yritystuotteiden myynti- ja back office -palvelut. Pankki toimii lisäksi Tapiola Varainhoidon hallinnoimien sijoitusrahastojen säilytysyhteisönä.

Keskeiset ATK-palvelut pankille tuottaa Tieto-Tapiola Oy, Crosskey Banking Solutions Ab Ltd:ltä hankittujen järjestelmien ja tuotannon avulla.

Pankki on jäsenenä Luottokunnassa, Talletussuojarahastossa, Finanssialan Keskusliitto ry:ssä ja Sijoittajien korvausrahastossa. Luottokunta tuottaa Visa-kortti- ja luottopalvelut. Talletussuojarahasto suojaa asiakkaan talletukset nyt 50 000 euroon saakka ja Sijoittajien korvausrahasto toimii sijoittajien turvana.

Palvelutoiminto

Palvelutoiminnossa hoidetaan asiakkuuden avaukseen ja tilituotteisiin liittyvä palvelu- ja tuotekehitys, valuutanvaihto-, osakepalvelu- ja osakeindeksilainayhteistyö sekä pankin tuotteiden ja palveluiden myynti alueorganisaation avulla.

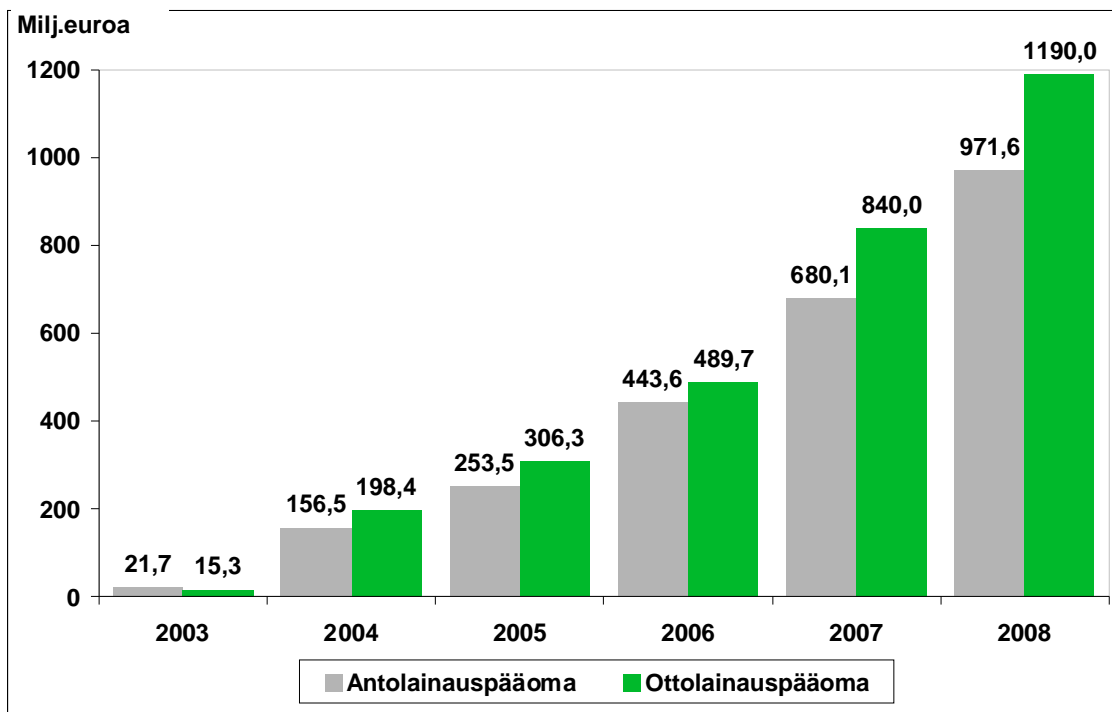
Pankin asiakaskunta koostuu pääosin henkilöasiakkaista. Tilipalvelut kattavat Tapiola Tilin ilman luottoa ja luotollisena, Säästötilin ja määräaikaisten tuottotilit eri talletusajoilla. Verkoasioinnin sujuvuus ja turvallisuus ovat olleet tärkeällä sijalla tilituotteiden kehitystyössä. Finanssimarkkinoiden myllerrys loi otolliset mahdollisuudet talletuskannan voimakkaalle kasvulle. Pankin ottolainauskanta on vuoden aikana kasvanut 350,0 miljoonalla eurolla 1 190,0 miljoonaan euroon. Syksyllä nostettiin asiakkaiden talletussuoja EU:n yhteisellä päätöksellä 25 tuhannesta eurosta 50 tuhanteen euroon.

Tapiola-ryhmässä käyttöön otettu asiakasetuohjelma vaikutti myös pankkiin. Kaikki Omaetu-ohjelman piiriin kuuluvat pankkiasiakkaat saavat hyödykseen pankin uudistuneet asiakasedut. Syyskuussa 2008 avattiin Helsingin Kampissa Tapiolan uudentyypinen toimistokonsepti T-Hetki, jossa voi tutustua myös pankin tuotepaketteihin ja käydä kuuntelemassa asiantuntijoita erilaisissa asiakastilaisuuksissa ja koulutuksissa.

Lisäksi pankki on tarjonnut asiakkailleen mahdollisuuden merkitä toimipisteissään Ålandsbanken Abp:n liikkeeseen laskemia ja järjestämiä osakeindeksiobligatioita. Näitä ovat päättyneenä vuonna olleet Top Women ja Dollarivoittajat Obligaatiolainat, jotka ovat asiakkaiden keskuudessa olleet suosittuja. Syksyllä laskettiin liikkeelle eQ Pankki Oy:n järjestämät indeksilainat InflaatioEkstra ja Suomi laatu-yhtiöt. InflaatioEkstra poistettiin markkinoilta heikentyneen kysynnän vuoksi.

Pankin tarjoamaa osakepalvelua, jonka tuottaa eQ Pankki Oy, on katsauskauden loppuun mennessä ryhtynyt käyttämään yli 1 700 asiakasta. Valuutan vaihdossa yhteistyötä tehdään Forexin toimipisteiden kanssa.

Otto- ja antolainauspääomat

Antolainaus

Pankin antolainaus on kehittynyt edelleen hyvin suotuisasti. Tähän ovat auttaneet vielä alkuvuoden aikana vallinnut hyvä markkinasuhdanne ja pankin toiminnan kasvu. Pankin saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat 973,1 miljoonaa euroa. Yleisen talustilanteen huonontumiseen on varauduttu myös alentamalla edellä mainitun luottokannan arvoa yhteensä 1,5 miljoonalla eurolla 971,6 miljoonaan euroon. Nostettuja luottoja oli yli 28 tuhatta kappaletta. Luottoja myönnettiin eri tarkoituksiin, joista merkittävin oli asuntorahoitus. Asetetut tavoitteet ylitettiin ja voidaan todeta, että pankki on vastannut hyvin asiakkaidensa rahoitustarpeisiin.

Asiakkailla on mahdollisuus ottaa myös kiinteäkorkoista lainaa ja välttyä siten rahamarkkinoiden epävakauden vaikutuksilta. Kiinteäkorkoisten lainojen määrä nousi katsauskauden aikana 32,5 miljoonalla eurolla 76,4 miljoonaan euroon.

Asiakasvalinnassa on edelleen painotettu etujen tarjoamista asiointinsa Tapiola-ryhmään keskittäneille kokonaisasiakkaille samoin kuin hyvää riskienhallintaa. Pankki pyrkii olemaan Tapiolan arvojen mukaisesti asiakkailleen luotettava ja pitkäjänteinen yhteistyökumppani. Pankkineuvojat rakentavat yhdessä asiakkaan kanssa jokaiselle asiakkaalle parhaiten sopivan luotto- ja palvelukokonaisuuden. Olemme toiminnassamme lähteneet siitä, että asiakas voi aina luottaa saavansa Tapiolasta elämäntilanteensa huomioivan, tarpeet hyvin kattavan ratkaisun. Tämä on myös Tapiola-ryhmän vastuullisen yritystoiminnan politiikan mukaista.

Yrityspalvelut

Tapiola Pankki on avannut pankkipalvelut myös ensimmäisille yritysasiakkailleen. Pankista on tarjottu yrityksen tililuotto-, takaus- ja euromääräiset maksuliikenteen peruspalvelut. Näiden lisäksi pankki välittää rahoitusta Vahinko- ja Eläke-Tapiolan toimeksiannosta kyseisten yhtiöiden varoista ja vastuulla. Pankki välittää asiakkaille myös Handelsbanken Rahoitus Oyj:n leasing- ja osamaksupalveluita. Lisäksi Tapiola Varainhoito tarjoaa monipuolisia sekä lyhyt- että pitkäaikaisen sijoittamisen ratkaisuja. Näistä muodostuu yhdessä monipuolinen yrityksen palvelukokonaisuus. Yrityspankkitoiminnan edut on kohdistettu asiakkuutensa Tapiola-ryhmään keskittäville yrittäjä- ja yritysasiakkaille ja palveluiden tarjontaa on toistaiseksi kohdistettu valikoidulle asiakasryhmälle. Palvelun toimintamalli on suunnittelun kohteena.

Tuotanto ja maksuliikenne

Vuonna 2008 siirryttiin yhtenäiseen eurooppalaiseen maksualueeseen (SEPA) ja otettiin käyttöön Target 2 -järjestelmä, jolla siirryttiin pankkien välisessä maksuliikenteessä eurooppalaiseen clearing ja settlement -toimintaan. Lisäksi pankki on mukana suomalaisten ja pohjoismaisten pankkien yhteisessä Seebach-projektissa, jolla turvataan Suomen nykyisen maksunvälityksen taso myös SEPA:n aikana. Yhtenäiseen maksualueeseen liittyvät projektit ja muutostyöt jatkuvat vielä usean vuoden ajan.

Tapiolan verkkopankki on keskeinen asiakaspalvelukanava. Kuukausittainen kävijämäärä kasvoi katsausvuonna 49 prosenttia. Verkkopankin käytettävyys oli läpi vuoden hyvä. Verkkomaksaminen Tapiolan verkkopalvelutunnuksilla ja verkkolaskujen lisääntyminen kasvattivat osaltaan maksuliikenteen määrää. Verkkopankin turvallisuutta lisättiin entisestään uudella sisäänkirjautumismenettelyllä.

Pankin korttivalikoima muodostui vuoden 2008 aikana kotimaiseen käyttöön tarkoitetun pankkikortin lisäksi SEPA-yhteensopivista Visa-maksuaika- ja Visa-tiliveloituskorteista. Visa-maksuaikakortit haetaan Luottokunnasta. Pankin korttikanta kasvoi 37 prosenttia vastaten pankin yleistä asiakkaiden määrän kasvua.

Korttiliiketoiminnan kehittymistä hidasti pankin osakkuusyhtiön Ab Compass Card Oy Ltd:n MasterCard-korttien liikkeellelaskuun tähdänneen hankeen viivästyminen.

Tapiola Varainhoidon liiketoiminta

Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen rahastopääomat alenivat vuoden 2008 aikana 1 435,8 miljoonasta eurosta 1 026,0 miljoonaan euroon. Tämän rahastotoimialaa selvästi pienemmän pudotuksen ja erityisesti loppuvuoden aikana onnistuneen myynnin ansiosta yhtiön markkinaosuus kasvoi 0,3 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin. Yhtiö nousi yhdeksänneltä sijalta Suomen seitsemänneksi suurimmaksi rahastoyhtiöksi. Tapiolan rahastot saivat vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta lähes viisi tuhatta uutta osuudenomistajaa. Vuoden vaihteessa rahastoissa oli yhteensä yli 34 tuhatta osuudenomistajaa. Moni asiakas on hajauttanut myös rahastosijoituksiaan ja on osuudenomistajana useammassa kuin yhdessä sijoitusrahastossa. Tapiola Varainhoidon asiakasmäärä kasvoi yli kahdella tuhannella asiakkaalla ollen vuoden lopussa yli 19 tuhatta asiakasta.

Vuoden 2008 aikana perustettiin kaksi uutta sijoitusrahastoa. Tapiola Kassakorko aloitti toimintansa 1.4.2008 ja Tapiola Itä-Eurooppa 10.10.2008. Nyt Tapiolan rahastoperheessä on yhteensä 25 sijoitusrahastoa, joista löytyvät sijoitusrahastot korko- ja yhdistelmärahastoista osakerahastoihin vastaamaan asiakkaiden erilaisiin sijoitussuunnitelmiin.

Varainhoidossa otettiin käyttöön uusi salkunhallintajärjestelmä SimCorp Dimension, joka kattaa back office-, riskienhallinta- ja salkunhoitotoiminnallisuudet sekä rahastojen arvonlaskennan. Lisäksi Crosskey Banking Solutions Ab:n kanssa yhteistyössä tehtävä rahastojen osuusrekisterin, jakelukanavien myyntijärjestelmän ja verkkopalvelun uudistamiseen tähtäävä kehitysprojekti jatkuu vuonna 2009.

Haasteellisesta sijoitusvuodesta huolimatta Tapiola Varainhoito Oy:n hoitamien täysvaltakirja- ja konsultatiivisten asiakkaiden määrä jatkoi kasvuaan. Erityisen voimakasta kasvu oli varainhoitovakuutusasiakkaissa.

Varainhoidossa hoidettavien asiakassalkkujen sijoitukselliset menestykset olivat vertailuindekseihin verrattuna erinomaisia, mutta osakemarkkinoiden jyrkkä alamäki painoi salkkujen arvonmuutokset miinukselle. Osakkeiden voimakas alipainottaminen auttoi pienentämään tappioita.

Hallinnoitavat varat

Pankkikonsernin hallinnoimat asiakasvarat olivat tilikauden lopussa yhteensä 6 069,0 miljoonaa euroa (6 404,5 miljoonaa euroa). Tästä määrästä pankkikonsernin talletuskanta oli 1 189,5 miljoonaa euroa (839,2 miljoonaa euroa) ja Tapiola Varainhoito Oy:n hoidossa olevat asiakasvarat 4 879,5 miljoonaa euroa (5 565,3 miljoonaa euroa). Näistä Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien osake-, korko- ja yhdistelmärahastojen pääomat olivat katsauskauden päättyessä 1 026,0 miljoonaa euroa (1 435,8 miljoonaa euroa).

Vuonna 2007 aloitettiin myös konsultatiivisen varainhoidon tarjoaminen, jossa vuoden 2008 lopussa oli varoja 76,2 miljoonaa euroa (65,2 miljoonaa euroa).

Tuloksen muodostuminen

- Korkokate** Pankin korkotuotot olivat tilikaudelta 55 540 tuhatta euroa (30 367 tuhatta euroa) ja korkokulut 43 539 tuhatta euroa (22 253 tuhatta euroa). Korkotuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä pankin korkokate oli tilikaudelta 12 001 tuhatta euroa (8 114 tuhatta euroa). Korkokate kasvoi vuoden aikana siten 48 prosenttia. Vahva kehitys perustuu osittain asiakasmäärän lisääntymiseen ja sen myötä talletusten ja luottojen määrän kasvuun.
- Korot** Antolainauksen keskikorko oli tilikauden lopussa 4,93 prosenttia (4,75 prosenttia). Ottolainauksen keskikorko oli vastaavasti 3,85 prosenttia (3,80 prosenttia). Kokonaismarginaali kaventui johtuen runsaasta määräaikaistilinhankinnasta. Määräaikaistilinhankinta oli markkinoiden mukaista asiakkaiden varojen siirtymistä rahastosijoituksista pankin talletuksiin.
- Muut tuotot** Pankin palkkiotuottojen kasvu jatkui voimakkaana ja tuotot olivat 10 636 tuhatta euroa (6 668 tuhatta euroa). Tuotot kasvoivat siten lähes 60 prosenttia. Eniten kasvoivat tuotot maksuliikenteen hoidosta.
- Osinkotuottoja kirjattiin 720 tuhatta euroa (1 008 tuhatta euroa).
- Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat toiminnan kasvun ja palvelujen käytön myötä ja ne olivat 6 542 tuhatta euroa (4 863 tuhatta euroa).
- Hallintokulut** Pankin hallintokulut olivat 24 158 tuhatta euroa (20 028 tuhatta euroa). Hallintokulujen kasvu oli 21 prosenttia (21 prosenttia). Suurimmat kuluerät olivat atk-, toimisto- ja henkilöstökulut. Kulujen kasvu johtuu strategian mukaisesta panostuksesta resursseihin. Liiketoiminnan laajentuessa ja tehokkuuden lisääntyessä kulujen kasvu on hidastunut ja ollut selvästi korkokatteen ja muiden tuottojen kasvunopeutta pienempi.
- Muut kulut** Pankin liiketoiminnan muut kulut olivat 1 336 tuhatta euroa (985 tuhatta euroa). Kulut kasvoivat 36 prosenttia (52 prosenttia). Suurin kuluerä ja jossa myös oli huomattava kasvu, oli talletussuojarahastomaksu 524 tuhatta euroa (301 tuhatta euroa). Maksulla on vahvistettu rahaston pääomaa pankin kasvun ja toimialalla vallitsevan kansainvälisen taloudellisen tilanteen edellyttämällä tavalla.
- Poistot, arvonalentumiset ja luottotappiot**
- Pankin poistot olivat 55 tuhatta euroa (47 tuhatta euroa). Arvonalentumistappioita kirjattiin luotoista 1 095 tuhatta euroa (301 tuhatta euroa). Pankille ei tullut kirjattavia lopullisia luottotappioita, luottojen arvojen alentamisella varaudutaan tuleviin luottotappioihin.
- Tulos** Pankin tilikauden voitto oli 1 597 tuhatta euroa (-2 103 tuhatta euroa). Pankkikonsernin tilikauden tappio oli -1 436 tuhatta euroa (-4 844 tuhatta euroa). Pankin tulos oli pitkän aikavälin ennusteen mukaisesti voitollinen. Konsernin tulosta rasittavat poistot aineettomasta liikearvosta, panostukset palvelua kehittäviin tietojärjestelmiin ja rahastomarkkinoiden vaikutus hallinnointipalkkioiden tuottoon.

Tase

Pankin tase päättyi 1 312,6 miljoonaan euroon (924,6 miljoonaan euroa). Taseen kasvu oli siten 42 prosenttia ja ylitti kasvutavoitteen. Konsernitaseen loppusumma oli 1 307,8 miljoonaa euroa (923,8 miljoonaa euroa).

Oma pääoma

Pankki on varautunut pääoma- ja jälleenrahoituspuskurein siihen, että vallitseva rahamarkkinoiden epävarmuus jatkuu ainakin vuoden 2009 aikana. Pankin omaa pääomaa lisättiin päättyneen tilikauden aikana yhteensä 30,0 miljoonalla eurolla. Pankin osakepääoma oli 31,4 miljoonaa euroa (22,4 miljoonaa euroa) ja ylikurssirahasto 48,1 miljoonaa euroa (48,1 miljoonaa euroa). Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto oli 28,0 miljoonaa euroa (7,0) ja käyvän arvon rahasto 0,7 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa).

Lisäksi pankilla oli toissijaista omaa pääomaa kauden lopussa 20,0 miljoonaa euroa (20,0 miljoonaa euroa).

Pankin osakekanta jakautuu seuraavasti:

	Osakkeita, kpl	%-osuus osakkeista ja äänistä
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	35 280	73,0
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	7 145	14,8
Yritysten Henkivakuutusyhtiö Tapiola	2 348	4,9
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	3 535	7,3
Yhteensä	48 308	100,0

Tilikauden päättyessä konsernin oma pääoma oli 64,8 miljoonaa euroa (35,7 miljoonaa euroa) ja pankin oma pääoma oli 70,5 miljoonaa euroa (38,4 miljoonaa euroa). Pääomaa on käytetty edellisten tilikausien aikana pankkihankkeeseen ja toiminnan käynnistyttyä liiketoiminnan alun tappion kattamiseen. Pääomaa on vastaavasti lisätty kasvaneen liiketoiminnan edellyttämällä tavalla.

1 000 €	Konserni 31.12.2008	Konserni 31.12.2007	Pankki 31.12.2008	Pankki 31.12.2007
Osakepääoma	31 400	22 430	31 400	22 430
Ylikurssirahasto	48 100	48 100	48 100	48 100
Muut sidotut rahastot	693	131	672	121
Vapaat rahastot	28 042	7 010	28 042	7 010
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-41 980	-37 136	-39 265	-37 162
Tilikauden voitto (tappio)	-1 436	-4 844	1 597	-2 103
Oma pääoma yhteensä	64 818	35 691	70 545	38 396
Toissijainen oma pääoma	20 000	19 995	20 000	19 995
Yhteensä	84 818	55 686	90 545	58 391

Tiedot olennaisista tapahtumista tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Ab Compass Card Oy Ltd:n tuottamien MasterCard -korttien myynnin aloitusta on siirretty. Siirto johtuu järjestelmätoimituksen viiveestä.

Vakavaraisuussuunnitelman ja rahamarkkinatilanteen muutoksen edellyttämänä toimena pankki hankki ensisijaista omaa pääomaa tilikauden aikana 30 miljoonaa euroa. Lisäpääomalla on varauduttu kasvun mukaisiin liiketoiminnan riskeihin sekä mahdollisesti pitkittyvään talouden lamaan.

Tapiola Prime -korkoa on päätetty laskea vuoden 2009 alussa kahdesti. Päätösten jälkeen korko on 27.01.2009 alkaen 2,95%.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Keskuspankkien rahamarkkinoita tukevien toimien odotetaan edelleen laskevan korkotasoa. Asuntokauppa on hidastunut ja vanhojen asuntojen hinnat ovat kääntyneet laskuun. Uusien asuntoluottojen kysyntä hidastuu. Tähän Tapiola Pankki varautuu panostamalla uusien asiakkaiden hankintaan. Pankin luottokannan odotetaan edelleen kasvavan vaikka alan yleiset kasvuedellytykset ovat suhteellisen heikot. Varainhankinnan suhteen pankin asema on turvattu riittävin taloudellisin puskurein myös mahdollisten kansainvälisten rahamarkkinoiden häiriötilanteiden edelleen jatkuessa.

Tulostavoite vuodelle 2009 on voitollinen. Voiton määrä on makrotalouden tilan ja pankkialan toimintaedellytysten mukaisesti vaatimatton.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan yleiset periaatteet Tapiola-ryhmässä

Tapiolan Pankin riskienhallinta perustuu Tapiola-ryhmässä määriteltyihin riskienhallinnan käsitteisiin, riskienhallinnan tehtävään, tavoitelaan ja riskinottohalukkuuteen sekä viranomaismääräyksiin pankkitoiminnan erityisvaatimukset huomioiden. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Riskienhallinnassa korostetaan hyvää vakavaraisuutta.

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, mitkä johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai Tapiolan omasta strategisesta tahtotilasta.

Riskinottohalukkuus perustuu seuraaville Tapiola-ryhmän yhteisille periaatteille:

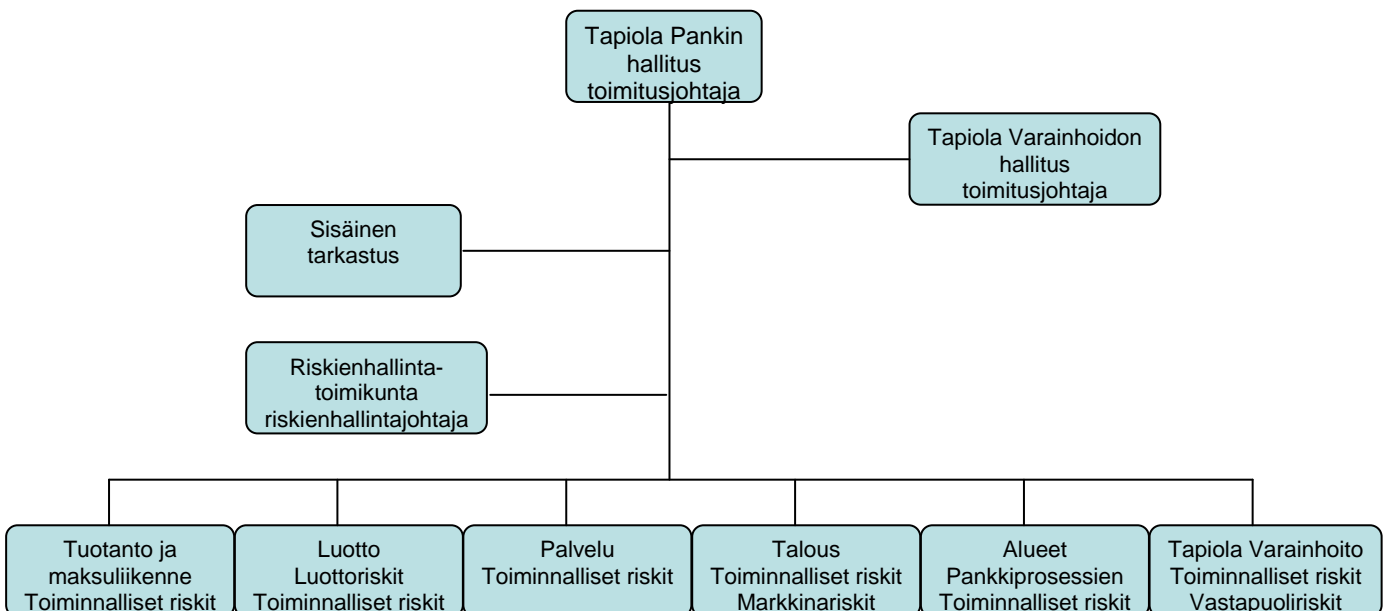
- Riskinotto tukee strategian ja operatiivisten suunnitelmien taloudellista ja toiminnallista toteutumista.
- Riskit eivät vaaranna yksittäisen yhtiön, toiminnon tai ryhmän toimintaa tai talouden vakautta.
- Tapiolan yhtiöt ja toiminnot pysyvät niille määritellyissä riskirajoissa.
- Riskien vaikutukset ryhmän kaikkiin organisaatio-osiin kyetään tunnistamaan.
- Tapiolan organisaatio-osien väliset riskisidokset ovat selkeät.

Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti Tapiola Pankki huolehtii ja tiedottaa riskeistään sekä niiden hallinnasta siten, että asiakkaat ja muut sidosryhmät luottavat Tapiola Pankkiin kumppaninaan.

Tapiola Pankin riskienhallinta

Pankkikonsernin riskienhallintaa kehittää ja valvoo riskienhallintatoimikunta. Tapiola-ryhmän sisäinen tarkastus on suorittanut valittujen riskienhallinnan osa-alueiden tarkastukseen pankin hallituksen ohjeistuksen mukaisesti.

Riskienhallintaorganisaatio

Pankilla on vahvistettu riskienhallintastrategia ja vuosittain laadittava riskienhallintasuunnitelma. Riskienhallinta on ohjeistettu hallituksen hyväksymänä pankin toimintaohjeisiin.

Pankin hallituksessa riskitilannetta seurataan kuukausittain. Erityinen kokonaisvaltainen arvio riskienhallinnasta tehdään kerran vuodessa.

Pankin riskinotto-profiili on matala. Luototuksessa ja pääomamarkkinoilla riskinottoa vältetään. Pankkiliiketoiminnan ollessa vielä alkuvaiheessa merkittävimmät toiminnalliset riskit liittyvät tietojärjestelmien virheettömyyden ja turvalliseen toimintaan ja ulkoistettuihin palveluihin.

Tietojärjestelmäriskejä hallitaan tietoturvaohjeistuksella, jatkuvuussuunnittelulla ja varakonejärjestelyin. Tietoturvaohjeissa on erityisesti huomioitu verkkopankkitoiminta.

Rekrytoinnissa on korostettu ammattitaitoa, joten toimihenkilöillä on pankkialan työkokemus. Tämän lisäksi pankin oma koulutus on ollut kattavaa.

Luottoriskit

Luoton myöntäminen on keskitetty pankin palvelukeskukseen. Myöntämisprosessi perustuu täten koko pankissa yhtenäisiin kriteereihin ja käytäntöön. Luotonantovaltuudet rajaavat yksittäisten asiakkaiden ja asiakaskokonaisuuksien luototuksen. Tämän lisäksi on päätetty riskirajat luottotappioille ja järjestämättömille saataville.

Luottojen riskiluokitus ja virhetilanteiden rekisteröinti on ollut käytössä toiminnan alusta lähtien. Riskiluokka huomioidaan luottojen hinnoittelussa.

Riskiluokitus on tehty luotonhoitokyvyn ja taloudellisten puskureiden perusteella. Kummassakin luokitusperusteessa käytetään viisiluokkaista arviointiasteikkoa (luokkien riskiarvot alhaisesta korkeaan riskiin 1 - 5). Yhdistelemällä nämä kaksi luokitusperustetta matriisiksi saadaan yhteensä 25 luottojen riskiluokkaa. Riskiluokkien arvojen tuloina saadaan luottojen riski-indeksit. Seurannassa riski-indeksejä on yhdistetty.

Alla on luottokannan jakautuminen kolmeen riskiluokkaan:

Riskitaso	31.12.2008		31.12.2007		31.12.2006	
	milj. €	%-osuus	milj. €	%-osuus	milj. €	%-osuus
Normaalia alhaisempi	188,8	19,4	125,7	18,5	82,7	18,6
Normaali	614,9	63,2	447,3	65,8	296,1	66,7
Normaalia korkeampi	169,4	17,4	107,0	15,7	64,9	14,6
Yhteensä	973,0	100,0	680,0	100,0	443,7	100,0

Luottokannan jakautumista seurataan lisäksi seuraavilla perusteilla:

- asiakasprofiili
- pankin toimipisteen etäisyys luototettavasta kohteesta
- paikkakunnan verotulot/asukas

Poikkeavista luotonsaajaryhmistä tehdään tarvittaessa erillisiä stressitestejä.

Pankki ei harjoita valuuttaliiketoimintaa eikä sijoita kiinteistöomaisuuteen. Pankilla ei myöskään ole kaupankäyntivarastoon luokiteltavia arvopapereita eikä johdannaissovimuksia.

Markkinariskit ja riskilimiitit

Pankin maksuvalmiutta seurataan jatkuvasti. Maksuvalmiuden suunnittelu perustuu kahden epäsuotuisan skenaarion vaikutusten hallintaan riittävällä maksuvalmiusreservillä. Pankin hallitus päättää maksuvalmiusreservin vähimmäismäärän.

Rahoitusriskiä seurataan kuukausittain jakamalla pankin otto- ja antolainauksesta kahdeksaan maturiteetti-alueeseen. Pankin hallitus on päättänyt maturiteetti-alueille suurimman sallitun alirahoituksen määrän. Tilikauden päättyessä kaikissa maturiteetti-alueissa oli rahoitusylijäämä.

Maksuvalmiuden ja rahoituksen turvaamiseksi pankki on järjestänyt kattavat vakuudet keskuspankkiluototukselle ja sopinut ryhmän sisäisestä luototuksesta. Tilikauden aikana ryhmän sisäinen rahoitus on maksettu pois ja näitä rahoitusinstrumentteja ei ole ollut käytössä tilikauden 2008 lopussa.

Pankin taseen korkoriskiä seurataan kuukausittain testaamalla nykyarvomenetelmällä kolmen erilaisen korkotason muutoksen vaikutusta taseen tuottoon. Pankin hallitus on päättänyt suurimman sallitun tappion määrän, jonka korkotason muutos saa aiheuttaa. Epäsuotuisimman skenaarion mukaan korkoriskin määrä oli päättyneen tilikauden lopussa 4,3 prosenttia (1,7 miljoonaa euroa) pankin ensisijaisesta omasta pääomasta.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit kartoitetaan toiminnoittain ja alueorganisaatiossa. Kartoitus tehdään yhtiöryhmän yhteisellä määrämuotoisella menetelmällä osana vuosisuunnittelua ja aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Riskejä arvioidaan ja niiden hallintaa kehitetään useista näkökulmista. Menetelmässä arvioidaan riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja sen vaikutusta sekä esitetään riskin vähentämistoimet ja vastuutahot. Jokaisesta merkittävästä riskistä ja erillishankkeesta tehdään riskienhallintasuunnitelma. Merkittävistä toteutuneista riskeistä laaditaan raportit, joiden tavoitteena on oppia ja parantaa riskienhallintaa.

Kartoituksista tehdään yhteenveto, jonka perustella lasketaan erityisen menetelmän mukaisesti toiminnallisten riskien tappion odotusarvo. Tappion odotusarvolla on pankin hallituksen päättämä yläraja. Kartoitus on päivitetty katsauskauden aikana.

Strategiset riskit

Toimintaympäristöön ja strategiaan liittyvät merkittävät riskit kartoitetaan ja toteutumisen mahdollisen realisoitumisen merkitys arvioidaan perusteellisesti strategiaprosessissa. Strategisten riskien hallinnan menetelmän mukainen päivitys on tehty katsauskauden aikana. Riskienhallinnan määrämuotoinen prosessi vastaa edellä kuvattua toiminnallisten riskien hallinnan prosessia.

Jatkuvuussuunnittelu

Pankin jatkuvuussuunnitelmat on laadittu toiminnoittain ja ne on päivitetty päättyneen tilikauden aikana.

Sisäinen tarkastus ja valvonta

Hallituksen hyväksymät sisäisen tarkastuksen ja valvonnan periaatteet on kirjattu pankin ohjekirjaan. Lisäksi pankin hallitus hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman. Pankki ostaa sisäisen tarkastuksen palvelut omasta organisaatiostaan riippumattomalta yhtiöryhmän sisäisen tarkastuksen yksiköltä.

Sisäinen valvonta suunnitellaan ja toteutetaan toiminnoittain. Siitä vastaavat kunkin toiminnon johtoryhmän jäsenet.

Compliance

Liiketoiminnoista riippumaton compliance-toiminto varmistaa, että pankin toiminnassa noudatetaan lakeja, viranomaismääräyksiä ja sisäisiä ohjeita. Lisäksi esimiesten pitää hoitaa omien alaistensa osalta sisäistä valvontaa, joka kattaa myös toiminnan säännöstenmukaisuuden valvonnan. Compliance officer antaa vuosittain hallitukselle raportin compliance-toiminnon toiminnasta ja sen tekemistä havainnoista. Compliance-riskit kartoitetaan vuosittain osana pankin juridisia riskejä.

Vastuu pankin tytäryhtiön Tapiola Varainhoito Oy:n juridisesta ja compliance-toiminnosta siirtyi heinäkuussa 2008 pankille. Katsauskauden aikana muutoksia pankin toiminnassa ja ohjeissa aiheutti muun muassa uusi laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä. Laki tuli voimaan erittäin nopeasti sen vahvistamisen jälkeen, mikä aiheutti suuria haasteita sen vaatimusten noudattamisessa.

Pankkiturvallisuus

Palvelukeskuksen henkilöstölle on järjestetty suunnitelman mukainen pankkiturvallisuusasioiden kertauskoulutus toiminnoittain ja tietoverkko-opetuksena.

Tapiola Varainhoidon riskienhallinta

Tytäryhtiön riskienhallinnassa on noudatettu Tapiola-ryhmän ja pankin edellä kuvattuja periaatteita. Riskien kartoituksen, raportoinnin, pääomatarpeen arvioinnin ja jatkuvuussuunnittelun menettelyt ovat yhtenäiset pankkikonsernissa.

Konsernirakenteen muutokset tilikauden aikana

Konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

Ehdotus voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Hallitus esittää, että pankin tilivuoden voitto 1 597 268,91 euroa siirretään edellisten kausien voitto/tappio-tilille ja että osinkoa ei jaeta.

Muut kuin taloudelliset tekijät

Pankin hallinto

Pankin **varsinainen yhtiökokous** pidettiin 24.4.2008. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. **Ylimääräinen yhtiökokous** pidettiin 12.9.2008, jolloin pankin osakepääomaa korotettiin 22 430 200 eurosta 25 420 200 euroon. Toinen **ylimääräinen yhtiökokous** pidettiin 4.12.2008, jolloin pankin osakepääomaa korotettiin 25 420 200 eurosta 31 400 200 euroon.

Varsinaisina **tilintarkastajina** toimivat PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimi Juha Tuomala, KHT sekä Hannu Pellinen, KHT. Varatilintarkastajina ovat toimineet Sari Airola, KHT ja Riitta Hallio, KHT.

Tapiola Pankki Oy:n **hallituksen jäsenet:**

Jari Saine, puheenjohtaja, filosofian maisteri, SHV, (s.1951),
yhtiöryhmän johtaja, Tapiola-ryhmä (palvelut pankki-, säästö- ja sijoittaja-asiakkaille)
Jari Eklund, varapuheenjohtaja, kauppatieteiden maisteri, (s. 1963), sijoitusjohtaja, Tapiola-ryhmä
Jaakko Gummerus, varatuomari, (s. 1950), johtaja, Tapiola-ryhmä, lakiasiainpalvelut
Matti Inha, oikeustieteen kandidaatti, (s.1949), toimitusjohtaja, Suomen Hypoteekkiyhdistys
Tom Liljeström, diplomi-insinööri, kauppatieteiden maisteri, (s. 1959),
toimitusjohtaja, Tapiola Varainhoito Oy

Tapiola Pankin hallitus kokoontui vuoden aikana 14 kertaa. Hallitus on seurannut pankin vuosisuunnitelman, budjetin ja tuloskortin toteutumisen ja käsitellyt luotonantopolitiikkaan, riskienhallintapolitiikkaan ja turvallisuusperiaatteisiin liittyviä kysymyksiä säännöllisesti. Pankin ohjeistusta on täydennetty hallituksen hyväksymillä muutoksilla ja lisäyksillä.

Hallitus on käsitellyt ja hyväksynyt liiketoimintastrategiaan tehdyt tarkistukset. Hallitus on hyväksynyt pankin liiketoimintasuunnitelman, riskienhallintasuunnitelman, sijoitussuunnitelman ja muut työjärjestyksen mukaiset suunnitelmat vuodelle 2009.

Hallitus on tehnyt päätökset, joilla pankin vakavaraisuudesta on huolehdittu markkinatilanteen edellyttämällä tavalla.

Johtoryhmän jäsenet:

Harri Lauslahti, toimitusjohtaja, kauppatieteiden maisteri, (s. 1961)
Marja Pajulahti, varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja palvelutoiminnosta vastaava johtaja,
oikeustieteen kandidaatti, (s.1966)
Heikki Honkanen, talousjohtaja ja riskienhallinnasta vastaava johtaja,
taloustieteiden maisteri, MBA, (s. 1950)
Tapani Nyrhi, luottohallinnosta ja yrityspalveluista vastaava johtaja,
oikeustieteen kandidaatti, MBA, (s. 1962)
Matti Toivonen, tuotantojohtaja, ekonomi, (s. 1950)

Pankin perustamishankkeen johtaja ja pankkitoiminnan alusta varatoimitusjohtajana ja toimitusjohtajan sijaisena toiminut valtiotieteiden maisteri Matti Noranta siirtyi eläkkeelle 1.6.2008 alkaen. Hänen seuraajakseen toimitusjohtajan sijaisena ja varatoimitusjohtajana valittiin oikeustieteen kandidaatti Marja Pajulahti. Pankin maksuliikennetoiminnasta vastaavaksi palvelujohtajaksi valittiin diplomi-insinööri Antti Kalliokoski (s.1969) 1.1.2009 alkaen.

Pankin toimitusjohtaja ja johtoryhmä valmistelevat ja toimeenpaneuvat pankin strategian ja toimintasuunnitelman. Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 45 kertaa

Tasehallintatoimikunta (ALCO)

Tasehallintatoimikunta seuraa rahamarkkinoiden kehitystä ja sen vaikutusta pankin taseeseen sisältyvään rakenteelliseen riskiin. Toimikunta päättää pankin vuosisuunnitelman puitteissa varainhankinnan ja sijoituksen muodoista ja marginaalitavoitteista. Toimikunta tekee päätökset Tapiola Prime -koron tasosta. Toimikunnan jäsenet ovat: toimitusjohtaja (pj.), talousjohtaja (siht.) ja maksuliikennejohtaja. Tasehallintakomitean ohjauksessa toimii korko- ja kassahallintokomitea, joka päättää viikoittain liiketoiminnassa noudatettavien korkojen ohjeellisen tason.

Henkilöorganisaatio, konserni

Pankin henkilöorganisaatiota on kehitetty vastaamaan strategian mukaista palvelujen laajentamista. Organisaatio on jaettu toiminnoittain: pankkijuridiikka ja compliance -toiminto, palvelutoiminto (yksityisasiakkaat ja sijoitukset), luottotoiminto (yrityisasiakkaat ja luotonanto), maksuliikenne (keskitetty maksuliikenne ja yritysten maksuliikenne), tuotantotoiminto (tuotanto, treasury, verkkopankki, kortit) ja taloustoiminto (taloushallinto, riskienhallinta, pankkiturvallisuus).

Pankin palveluksessa oli keskimäärin 105 henkilöä (84 henkilöä), joista kaksi määräaikaista ja kolme vakinaista osa-aikaista toimihenkilöä. Vuoden lopussa pankin palveluksessa oli 109 henkilöä (90 henkilöä).

Tilikauden aikana konsernin palveluksessa oli keskimäärin 153 (129) ja vuoden lopussa 159 toimihenkilöä (137 toimihenkilöä).

Muu pankkipalveluhenkilöstö

Yhtiöryhmän tuottaman aluepalvelun organisaatiossa oli vuoden lopussa 93 (80) pankkineuvojaa ja rahoituspäällikköä sekä 19 (16) sijoituspäällikköä. Yhtiöryhmän keskitetyssä puhelinpalvelussa oli lisäksi 17 (16) toimihenkilöä. Alueorganisaation palveluksessa oli 28 (29) paikallisjohtajaa ja yhtiöryhmäpalveluissa myyntijohtaja sekä neljä asiantuntijaa.

Sisäpiirirekisteri

Tapiola Pankilla on arvopaperimarkkinalain mukainen sisäpiirirekisteri. Pankissa noudatetaan yhtiöryhmän yhteistä sijoitustoiminnan sisäpiiriohjetta.

Palkitsemisjärjestelmät

Pankin johdon ja ylempien toimihenkilöiden palkat perustuvat finanssitoimialan benchmarking-tietoa hyödyntäen tehtyyn Hay-luokitukseen ja -pisteytykseen. Tulospalkkiojärjestelmä on keskeinen osa pankin palkitsemisjärjestelmiä. Se koskee koko organisaatiota ja toimii osana johtamisjärjestelmää. Toimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään seitsemän prosenttia vuosipalkkasummasta. Käytännössä toteumat ovat olleet keskimäärin viisi prosenttia. Tavoitteet johdetaan pankin ja yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskustelussa.

Johdon tulospalkkio perustuu vuositavoitteiden toteutumiseen. Vuonna 2008 toimitusjohtajalle maksettu palkka ja luontoisedut olivat yhteensä 306 tuhatta euroa (241 tuhatta euroa), josta tulospalkkion osuus oli 102 tuhatta euroa (46 tuhatta euroa). Johdon tulospalkkio perustuu toisaalta yhtiökohtaisten vuositavoitteiden ja toisaalta henkilökohtaisten tavoitteiden (määrä enintään 50 prosenttia) toteutumiseen. Toimitusjohtajan eroamisikä on 63 vuotta. Toimisuhteen ennen aikaisesta päättymisestä on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Henkilöstörahasto

Pankki kuuluu Tapiola-ryhmän henkilöstörahastoon. Rahastoon siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä. Voittopalkkion suuruuteen vaikuttaa muun muassa Tapiola-ryhmään kuuluvien yhtiöiden tulos ja markkinaosuuksien kasvu.

Yhteiskuntavastuu

Pankki osallistuu Tapiola-ryhmän vastuullisen yritystoiminnan toimikuntaan ja on mukana ryhmän julkaisemassa vastuullisen yritystoiminnan raportissa.

Vakavaraisuus

Vakavaraisuuden hallinta

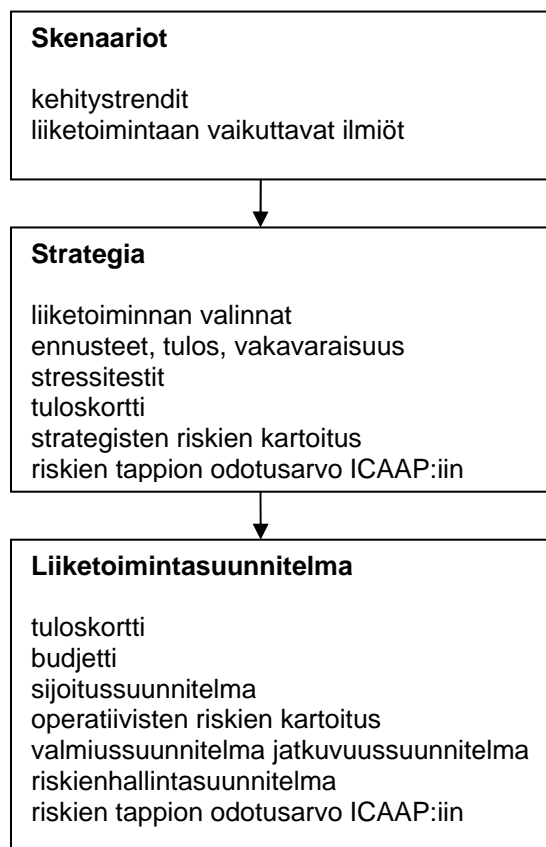
Rahoitustarkastuksen standardin 4.2 mukainen vakavaraisuuden hallinnan prosessi (ICAAP) on käytössä Tapiola Pankki -konsernissa emoyhtiössä Tapiola Pankki Oy:ssä, tytäryhtiössä Tapiola Varainhoito Oy:ssä sekä pankkikonsernissa.

Pankin toiminnan riskit kattavan vakavaraisuuden ylläpitoa seurataan Basel II:n mukaisella standardimenetelmällä ja hallituksen hyväksymällä ICAAP-prosessilla. Vakavaraisuuden suunnittelu perustuu pitkän aikavälin tulosennusteisiin ja stressitesteihin.

Vakavaraisuuden hallintaprosessin integroiminen päätös- ja johtamisjärjestelmiin

Pankin strategiasuunnittelu noudattaa ryhmän suunnittelurytmiä. Strategiasuunnitelma ja tavoiteasetanta tehdään vähintään viidelle vuodelle. Suunnitelma päivitetään vuosittain, toukokuussa. Vuosittaisen liiketoimintasuunnitelman teko ajoittuu syyskauteen ja suunnitelmat hyväksytään lopullisesti hallituksen joulukuun kokouksessa. ICAAP päivitetään hallituksen työjärjestyksen mukaan pankin ja tytäryhtiön hallituksissa vuosisuunnitteluun kuuluvana ohjeistuksen päivityksenä.

Suunnitteluprosessin päävaiheet:

Strateginen suunnittelu on skenaarioperusteinen. Strategiajaksolle analysoidaan mahdollisia skenaariota ja niiden vaikutusta pankin liiketoimintaan. Analyysien perusteella laaditaan liiketoimintasuunnitelmat ja riskikartoitukset. Riskikartoituksista muodostuu ICAAP:iin pääomavaatimus. Strategia sisältää ennustekaudelle suunnitellun vakavaraisuuden edellyttämän pääomaohjelman. Vuosisuunnitelmassa tarkennetaan pääomaohjelman ajankohdat ja muodot.

Hallitus seuraa vakavaraisuuden kehitystä kuukausittain. Johtoryhmä tekee hallitukselle esitykset mahdollisista ICAAP:n edellyttämistä toimista.

ICAAP-menettelyn laadunvarmennus tapahtuu sisäisen tarkastuksen tekemällä arviolla.

Vakavaraisuuden hallintaprosessin rakenne

ICAAP:iin on otettu mukaan seuraavat liiketoiminnan kannalta olennaiset riskit:

- luottoriskit
- toiminnalliset riskit, riskikartoitus
- toiminnalliset riskit, toiminnan kuvaajat
- markkinariskit
- jäännösriskit
- strategiset riskit
- toimialan riskit
- suhdanneriskit (sis. keskittämiskin)
- uusi liiketoiminta

Riskien vaatimaa pääoman määrää mitataan prosessiin määritellyillä mittareilla. Likviditeettiriskin ja maturiteettiriskin hallintaa varten hallitus on erikseen päättänyt riskienhallintasuunnitelmassa riskirajat.

Vakavaraisuussuhde

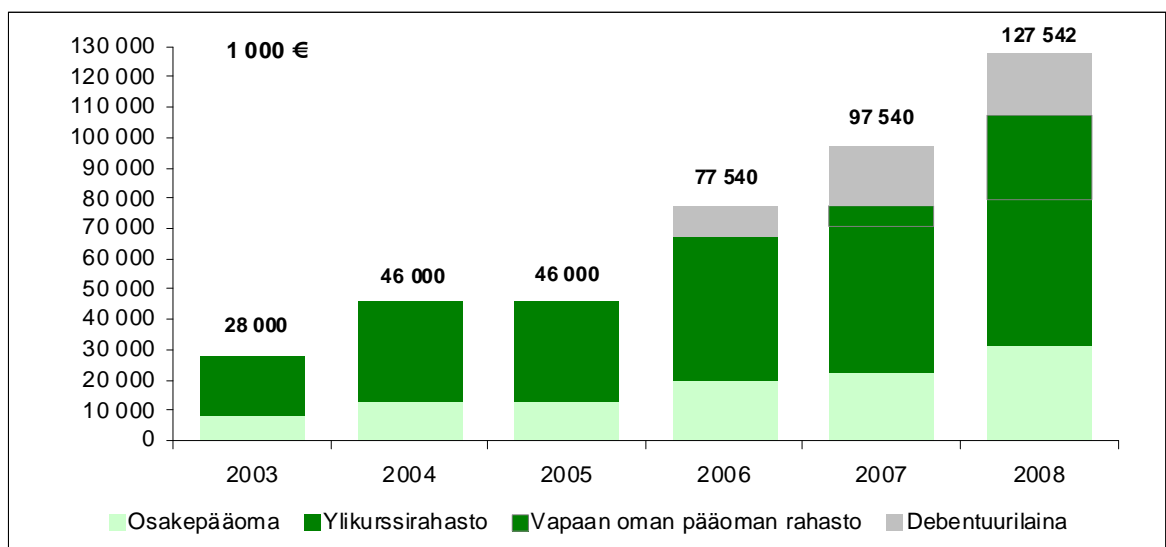
Pankkikonsernin vakavaraisuussuhde luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti oli tilikauden päättyessä 16,8 prosenttia (12,0 prosenttia). Pankin vakavaraisuussuhde oli kauden päättyessä 18,7 prosenttia (17,3 prosenttia).

Tapiola Pankilla ja konsernilla ei ole ensisijaisiin omiin varoihin sisältyviä pääomalainoja, ei ensisijaisiin omiin varoihin sisältyviä realisoitumattomia voittoja eikä omiin varoihin markkinariskin kattamiseksi luettavia eriä.

Tilikauden aikana pankin vakavaraisuutta on tuettu hankkimalla ensisijaista omaa pääomaa 30,0 miljoonaa euroa. Pankin vakavaraisuusstrategian mukainen vakavaraisuuden minimitaso on 10 prosenttia. Lain mukainen vähimmäisvaatimus on 8 prosenttia.

Tapiola Pankin pääomaohjelma

Pääomaohjelman toteutumisen 2003-2008

Tapiola Pankki -konserni

VAKAVARAISUUSLASKELMA

	Konserni 31.12.2008	Konserni 31.12.2007
	1 000 €	1 000 €
Omat varat	80 200	39 371
Ensisijaiset omat varat		
Oma pääoma	107 542	77 540
Rahastot	-43 417	-41 849
Vähennykset ensisijaisista omista varoista	-4 366	-9 145
Yhteensä	59 759	26 546
Toissijaiset omat varat		
Ylemät toissijaiset omat varat	693	
Alemmat toissijaiset omat varat	20 000	13 273
Yhteensä	20 693	13 273
Vähennykset ensi- ja toissijaisista omista varoista	-252	-448
Ensisijaiset omat varat yhteensä vakavaraisuuden laskemiseksi	59 633	26 322
Toissijaiset omat varat yhteensä vakavaraisuuden laskemiseksi	20 567	13 049
Omien varojen vähimmäisvaatimus	38 240	26 263
Luotto- ja vastapuoliriskin omien varojen vaatimus (standardimenetelmä)		
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	4 013	3 064
Saamiset yrityksiltä	847	215
Vähittäissaamiset	4 875	1 169
Kiinteistövakuudelliset saamiset	24 307	19 614
Eräntyneet saamiset	166	67
Sijoitusrahastosijoitukset	971	
Muut erät	509	385
Yhteensä	35 688	24 514
Operatiivisen riskin omien varojen vaatimus (perusmenetelmä)	2 552	1 748
Omien varojen ylijäämä / alijäämä	41 960	13 108
Vakavaraisuussuhdeluku (%)	16,8	12,0

Tapiola Pankki Oy

VAKAVARAISUUSLASKELMA

	Emoyritys 31.12.2008 1 000 €	Emoyritys 31.12.2007 1 000 €
Omat varat	89 709	56 914
Ensisijaiset omat varat		
Oma pääoma	107 542	77 540
Rahastot	-37 668	-39 144
Vähennykset ensisijaisista omista varoista	-157	
Yhteensä	69 717	38 396
Toissijaiset omat varat		
Ylemät toissijaiset omat varat	672	
Alemmat toissijaiset omat varat	20 000	19 198
Yhteensä	20 672	19 198
Vähennykset ensi- ja toissijaisista omista varoista	-680	-680
Ensisijaiset omat varat yhteensä vakavaraisuuden laskemiseksi	69 377	38 056
Toissijaiset omat varat yhteensä vakavaraisuuden laskemiseksi	20 332	18 858
Omien varojen vähimmäisvaatimus	38 423	26 379
Luotto- ja vastapuoliriskin omien varojen vaatimus (standardimenetelmä)		
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	3 918	2 995
Saamiset yrityksiltä	847	215
Vähittäissaamiset	4 875	1 169
Kiinteistövakuudelliset saamiset	24 308	19 614
Erääntyneet saamiset	166	67
Sijoitusrahastosijoitukset	971	
Muut erät	1 668	1 509
Yhteensä	36 753	25 569
Operatiivisen riskin omien varojen vaatimus (perusmenetelmä)	1 670	810
Omien varojen ylijäämä / alijäämä	51 286	30 535
Vakavaraisuussuhdeluku (%)	18,7	17,3

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tapiola Pankki -konserni

TALOUELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	Konserni 31.12.2008	Konserni 31.12.2007	Konserni 31.12.2006	Konserni 31.12.2005
Saamiset luottolaitoksilta, milj. €	265,8	188,0	65,1	53,8
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, milj. €	971,6	679,6	443,6	253,5
Velat luottolaitoksille, milj. €	0,2	0,1	-	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille, milj. €	1 189,5	839,2	489,0	306,2
Oma pääoma ja vähemmistön osuus, milj. €	64,8	35,7	30,4	18,5
Taseen loppusumma, milj. €	1 307,8	923,8	547,3	332,0
Vastuusitoumukset, milj. €	36,0	24,5	17,3	10,6
Korkokate, milj. €	12,1	8,3	4,7	2,6
Liikevaihto, milj. €	85,8	57,1	28,3	15,4
Liikevoitto, -tappio, milj. €	-1,4	-4,7	-7,9	-7,2
liikevaihdosta, %	-1,7	-8,2	-28,1	-46,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	-2,9	-14,7	-34,3	-34,2
Koko pääoman tuotto (ROA), %	-0,1	-0,7	-1,9	-2,5
Omavaraisuusaste, %	5,0	3,9	5,6	5,6
Kulu - tuotto -suhde	1,0	1,2	1,5	1,8
	Konserni 31.12.2008	Konserni 31.12.2007	Konserni 31.12.2006	Konserni 31.12.2005
VAKAVARAIKUUS Basel II mukaan				
Ensisijaiset omat varat, yhteensä milj. €	59,6	26,3		
Toissijaiset omat varat, yhteensä milj. €	20,6	13,0		
Omien varojen vähimmäisvaatimus, milj. €	38,2	26,3		
Vakavaraisuussuhde, %	16,8	12,0		
VAKAVARAIKUUS Basel I mukaan				
Ensisijaiset omat varat, milj. €			22,2	15,6
Toissijaiset omat varat, milj. €			10,0	-
Riskipainotetut saamiset, milj. €			258,6	147,3
Vakavaraisuussuhde, %			12,4	10,6

Tapiola Pankki Oy

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	Emoyritys 31.12.2008	Emoyritys 31.12.2007	Emoyritys 31.12.2006	Emoyritys 31.12.2005	Emoyritys 31.12.2004
Saamiset luottolaitoksilta, milj. €	265,7	187,1	61,5	52,0	50,0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, milj. €	971,6	679,6	443,6	253,5	156,5
Velat luottolaitoksille, milj. €	0,2	0,1	-	-	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille, milj. €	1 190,0	840,0	489,6	306,3	198,4
Oma pääoma, milj. €	70,5	38,4	30,4	16,8	25,3
Taseen loppusumma, milj. €	1 312,6	924,6	546,3	329,6	228,0
Vastuusitoumukset, milj. €	36,0	24,5	17,3	10,6	7,3
Korkokate, milj. €	12,0	8,1	4,5	2,5	1,4
Liikevaihto, milj. €	73,4	42,9	19,5	9,5	4,2
Liikevoitto, -tappio, milj. €	1,6	-2,1	-7,9	-8,5	-10,8
liikevaihdosta, %	2,2	-4,9	-40,5	-90,4	-253,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,9	-6,1	-33,6	-40,6	-49,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,1	-0,3	-1,8	-3,1	-8,2
Omavaraisuusaste, %	5,4	4,2	5,6	5,1	11,1
Kulu - tuotto -suhde	0,9	1,1	1,8	2,8	6,2

VAKAVARAISSUUS Basel II mukaan	Emoyritys 31.12.2008	Emoyritys 31.12.2007	Emoyritys 31.12.2006	Emoyritys 31.12.2005	Emoyritys 31.12.2004
Ensisijaiset omat varat, yhteensä milj. €	69,4	38,1			
Toissijaiset omat varat, yhteensä milj. €	20,3	18,9			
Omien varojen vähimmäisvaatimus, milj. €	38,4	26,4			
Vakavaraisuussuhde, %	18,7	17,3			

VAKAVARAISSUUS Basel I mukaan

Ensisijaiset omat varat, milj. €			30,3	16,7	25,2
Toissijaiset omat varat, milj. €			10,0	-	-
Riskipainotetut saamiset, milj. €			271,5	150,0	93,6
Vakavaraisuussuhde, %			14,9	11,1	26,9

Kaavat

Oman pääoman tuotto prosentteina (ROE) = $100 \times \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistöosuus} + \text{Tilinpäättösiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Koko pääoman tuotto prosentteina (ROA) = $100 \times \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Omavaraisuusaste prosentteina = $100 \times \frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäättösiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Kulu-tuotto -suhde = $\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}}$

Liikevaihto = $\text{Korkotuottojen, Leasingtoiminnan tuottojen, Oman pääoman ehtoisten sijoitusten tuottojen, Palkkiotuottojen, Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottojen, Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuottojen, Suojauslaskennan nettotuloksen, Sijoituskiinteistöjen nettotuottojen ja Liiketoiminnan muiden tuottojen yhteenlaskettu määrä}$

KONSERNITASE JA -TULOSLASKELMA

Tapiola Pankki -konserni

TASE

	31.12.2008	31.12.2007	
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	(liitteen numero)
Käteiset varat	0	10 813	(16)
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset			
Valtion velkasitoumukset	41 461	27 477	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	41 461	27 477	(3,13,14,16,29)
Saamiset luottolaitoksilta			
Vaadittaessa maksettavat	24 801	77 285	
Muut	240 976	110 700	
Saamiset luottolaitoksilta	265 777	187 985	(1,13,14,16)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Vaadittaessa maksettavat	932	571	
Muut	970 645	679 057	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	971 577	679 628	(2,13,14,16)
Saamistodistukset			
Muilta	5 840	3 474	
Saamistodistukset	5 840	3 474	(3,13,14,16)
Osakkeet ja osuudet	12 310	171	(4,15,16)
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	252	448	(4,16)
Aineettomat hyödykkeet			
Konserniliikearvo	4 096	5 980	
Muut pitkävaikutteiset menot	270	3 165	
Aineettomat hyödykkeet	4 366	9 145	(5,6)
Aineelliset hyödykkeet			
Muut aineelliset hyödykkeet	104	61	
Aineelliset hyödykkeet	104	61	(6)
Muut varat	1 008	1 322	(7)
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	5 073	3 259	(8)
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 307 768	923 783	

	31.12.2008	31.12.2007	(liitteen numero)
	1 000 €	1 000 €	
VASTATTAVAA			
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille			
Luottolaitoksille			
Vaadittaessa maksettavat	194	103	
Luottolaitoksille	194	103	
Velat luottolaitoksille	194	103	(13,14,16,29)
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Talletukset			
Vaadittaessa maksettavat	566 285	342 093	
Muut	623 175	497 102	
Talletukset	1 189 460	839 195	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 189 460	839 195	(13,14,16)
Muut velat			
Muut velat	24 422	22 787	
Muut velat	24 422	22 787	(10)
Siirtovelat ja saadut ennakot	8 874	6 012	(11)
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			
Muut	20 000	19 995	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	20 000	19 995	(12,13,16)
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 242 950	888 092	
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS			
Osakepääoma	31 400	22 430	(17,18,19)
Ylikurssirahasto	48 100	48 100	(17)
Muut sidotut rahastot			
Käyvän arvon rahasto			
Käypään arvoon arvostamisesta	693	131	
Käyvän arvon rahasto	693	131	
Muut sidotut rahastot	693	131	(17)
Vapaat rahastot			
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	28 042	7 010	
Vapaat rahastot	28 042	7 010	(17)
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-41 980	-37 136	(17)
Tilikauden voitto (tappio)	-1 436	-4 844	(17)
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS YHTEENSÄ	64 818	35 691	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 307 768	923 783	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET			
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			
Takaukset ja pantit	5 381	167	
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	5 381	167	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			
Muut	30 646	24 285	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	30 646	24 285	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	36 027	24 452	(29,31)

Tapiola Pankki -konserni

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007	(liitteen numero)
	1 000 €	1 000 €	
Korkotuotot	55 578	30 540	(20)
Korkokulut	-43 520	-22 216	(20)
KORKOKATE	12 057	8 324	
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	7	7	(21)
Palkkiotuotot	23 469	21 390	(22)
Palkkiokulut	-5 085	-7 049	(22)
Myytävisä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	283	122	(23)
Liiketoiminnan muut tuotot	6 485	5 070	(24)
Hallintokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-7 718	-7 434	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-1 543	-1 299	
Muut henkilösivukulut	-413	-391	
Henkilösivukulut	-1 955	-1 690	
Henkilöstökulut	-9 673	-9 124	
Muut hallintokulut	-23 772	-19 464	
Hallintokulut	-33 445	-28 588	
Poistot ja arvonalentumiset konserniliikearvosta	-1 883	-1 883	(6)
Poistot ja arvonalentumiset			
aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-102	-62	(6,26)
Liiketoiminnan muut kulut	-1 934	-1 505	(25)
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	-1 095	-301	(2,27)
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta	-196	-232	
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	-1 441	-4 707	(28)
Tuloverot	5	-137	
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen	-1 436	-4 844	
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio)			
vähemmistön osuuden jälkeen	-1 436	-4 844	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-1 436	-4 844	

PANKIN TASE JA TULOSLASKELMA

Tapiola Pankki Oy

TASE

	31.12.2008	31.12.2007	
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	(liitteen numero)
Käteiset varat	0	10 813	(16)
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset			
Valtion velkasitoumukset	41 461	27 477	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	41 461	27 477	(3,13,14,16,29)
Saamiset luottolaitoksilta			
Vaadittaessa maksettavat	24 736	77 104	
Muut	240 976	110 000	
Saamiset luottolaitoksilta	265 713	187 104	(1,13,14,16)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä			
Vaadittaessa maksettavat	932	571	
Muut	970 645	679 057	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	971 577	679 628	(2,13,14,16)
Osakkeet ja osuudet	12 139		(4,15,16)
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	680	680	(4,16)
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	15 819	15 819	(4,16)
Aineettomat hyödykkeet	157		
Aineelliset hyödykkeet			(5,6)
Muut aineelliset hyödykkeet	47	16	
Aineelliset hyödykkeet	47	16	(6)
Muut varat	342	413	(7)
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	4 645	2 655	(8)
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 312 579	924 605	

	31.12.2008	31.12.2007	
	1 000 €	1 000 €	(liitteen numero)
VASTATTAVAA			
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille			
Luottolaitoksille			
Vaadittaessa maksettavat	194	103	
Luottolaitoksille	194	103	
Velat luottolaitoksille	194	103	(13,14,16,29)
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
Talletukset			
Vaadittaessa maksettavat	566 838	342 880	
Muut	623 175	497 102	
Talletukset	1 190 014	839 982	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 190 014	839 982	(13,14,16)
Muut velat			
Muut velat	24 093	21 836	
Muut velat	24 093	21 836	(10)
Siirtovelat ja saadut ennakot	7 733	4 293	(11)
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			
Muut	20 000	19 995	
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	20 000	19 995	(12,13,16)
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 242 033	886 209	
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	31 400	22 430	(17,18,19)
Ylikurssirahasto	48 100	48 100	(17)
Muut sidotut rahastot			
Käyvän arvon rahasto			
Käypään arvoon arvostamisesta	672	121	
Käyvän arvon rahasto	672	121	
Muut sidotut rahastot	672	121	(17)
Vapaat rahastot			
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	28 042	7 010	
Vapaat rahastot	28 042	7 010	(17)
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-39 265	-37 162	(17)
Tilikauden voitto (tappio)	1 597	-2 103	(17)
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	70 545	38 396	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 312 579	924 605	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET			
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset			
Takaukset ja pantit	5 381	167	
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	5 381	167	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset			
Muut	30 646	24 285	
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	30 646	24 285	
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	36 027	24 452	(29,31)

Tapiola Pankki Oy

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2008	1.1.-31.12.2007	(liitteen numero)
	1 000 €	1 000 €	
Korkotuotot	55 540	30 367	(20)
Korkokulut	-43 539	-22 253	(20)
KORKOKATE	12 001	8 114	
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista			
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä	720	1 008	
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	720	1 008	(21)
Palkkiotuotot	10 636	6 668	(22)
Palkkiokulut	-1 658	-1 395	(22)
Myytävisissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	1		(23)
Liiketoiminnan muut tuotot	6 542	4 863	(24)
Hallintokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 679	-3 781	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-966	-610	
Muut henkilösivukulut	-246	-210	
Henkilösivukulut	-1 213	-820	
Henkilöstökulut	-5 891	-4 601	
Muut hallintokulut	-18 267	-15 427	
Hallintokulut	-24 158	-20 028	
Poistot ja arvonalentumiset			
aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-55	-47	(6,26)
Liiketoiminnan muut kulut	-1 336	-985	(25)
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	-1 095	-301	(2,27)
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 597	-2 103	(28)
Varsinaisen toiminnan voitto (tappio) verojen jälkeen	1 597	-2 103	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	1 597	-2 103	

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

Tapiola Pankki -konserni

EPÄSUORA RAHOITUSLASKELMA

	2008	2007
	1 000 €	1 000 €
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	-1 441	-4 707
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	1 986	1 945
Realisoitumattomat arvomuutokset	-13	-144
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-	-
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	1 095	301
Muut oikaisut	190	225
Oikaistu liikevoitto (tappio)	1 817	-2 380
Liiketoiminnan varojen ja velkojen muutos		
Saamistodistukset (yli 3 kk)	-16 896	-9 539
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-293 008	-236 346
Osakkeet ja osuudet	-12 001	-
Muut varat sekä siirtosaamiset ja maksetut ennakot	-1 881	-1 526
Velat luottolaitoksille	90	103
Velat yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	350 265	350 188
Muut velat sekä siirtovelat ja saadut ennakot	4 497	10 920
Maksetut välittömät verot	349	-300
Liiketoiminnan rahavirta (A)	33 232	111 120
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	2 751	-2 856
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin	4	7
Investoinnit osakkeisiin omistusyhteisyriyksissä	-	-
Investoinnit osakkeisiin samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	-
Verot luovutustuloista	-	-
Investointien rahavirta (B)	2 755	-2 849
Rahoituksen rahavirta:		
Oman pääoman lisäys (maksullinen osakeanti)	30 001	10 000
Omien osakkeiden myynti	-	-
Pitkäaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	-	10 000
Maksetut osingot	-	-
Rahoituksen rahavirta (C)	30 001	20 000
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	65 988	128 271
Rahavarat tilikauden alussa	202 262	73 991
Rahavarat tilikauden lopussa	268 251	202 262

PANKIN RAHOITUSLASKELMA

Tapiola Pankki Oy

EPÄSUORA RAHOITUSLASKELMA

	2008	2007
	1 000 €	1 000 €
Liiketoiminnan rahavirta:		
Liikevoitto (tappio)	1 597	-2 103
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	55	47
Realisoitumattomat arvomuutokset	-13	-144
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-	-
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	1 095	301
Muut oikaisut	-720	-1 008
Oikaistu liikevoitto (tappio)	2 015	-2 907
Liiketoiminnan varojen ja velkojen muutos		
Saamistodistukset (yli 3 kk)	-13 551	-9 539
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-293 008	-236 346
Osakkeet ja osuudet	-12 001	-
Muut varat sekä siirtosaamiset ja maksetut ennakot	-1 954	-1 531
Velat luottolaitoksille	90	103
Velat yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	350 031	350 353
Muut velat sekä siirtovelat ja saadut ennakot	5 697	9 871
Maksetut välittömät verot	-	-
Liiketoiminnan rahavirta (A)	37 319	110 005
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-242	-
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin	-3	-
Investoinnit osakkeisiin omistusyhteisyryyksissä	-	-
Investoinnit osakkeisiin samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	720	1 008
Verot luovutustuloista	-	-
Investointien rahavirta (B)	475	1 008
Rahoituksen rahavirta:		
Oman pääoman lisäys (maksullinen osakeanti)	30 001	10 000
Omien osakkeiden myynti	-	-
Pitkäaikaisten lainojen nostot ja takaisinmaksut	-	10 000
Maksetut osingot	-	-
Rahoituksen rahavirta (C)	30 001	20 000
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	67 795	131 013
Rahavarat tilikauden alussa	197 917	66 904
Rahavarat tilikauden lopussa	265 713	197 917

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Yleiset tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu noudattaen FAS:n mukaista kirjanpitoikäytäntöä, lakia luottolaitostoiminnasta, valtiovarainministeriön antamaa asetusta luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä niiden nojalla annettua Rahoitustarkastuksen luottolaitoksien ja sijoituspalveluyrityksien tilinpäätöksiä koskevaa standardia 3.1 ja siihen liittyvää raportointistandardia RA 3.1. Standardin liitteen 1 muutos vähimmäisvarantotalletuksen käsittelemiseksi tase-erän Käteiset varat sijaan tase-erässä Saamiset luottolaitoksilta ei ryhmittelyä ole vertailuvuoden osalta muutettu.

Liitetietojen sisältö noudattaa Rahoitustarkastuksen standardia 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus. Ne liitetietojen kohdat, joista ei ole mitään raportoitavaa, on jätetty pois. Ne liitetiedot, joissa konsernin ja emoyhtiön tiedot eivät poikkea toisistaan, esitetään samassa liitteessä.

Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

Konsernin yhdistelyperiaatteet

Pankki omistaa strategisina sijoituksina omaisuudenhoitoa ja rahastosijoituspalveluja tuottavan Tapiola Varainhoito Oy:n ja osuuden korttipalveluja kehittävän Ab Compass Card Oy Ltd:stä.

Konsernitilinpäätöksen muodostaa emoyhtiö Tapiola Pankki Oy ja sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy sekä omistusyhteisyrittäjä Ab Compass Card Oy Ltd. Tytäryritysten (hankittaessa erillisyhtiöt Tapiola Rahastoyhtiö Oy ja Tapiola Omaisuudenhoito Oy) tilinpäätökset on yhdistelty hankintahetkestä lähtien hankintamenomenetelmää käyttäen. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai alittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vuodessa 2005 näkyvä vähemmistön osuus on erotettu tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eräänä tuloslaskelmassa ja taseen omassa pääomassa. Osakkuusyhtiö Ab Compass Card Oy Ltd on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomamenetelmällä.

Rahoitusinstrumentit, niiden luokittelu- ja arvostusperiaatteet

Rahoitusinstrumentit luokitellaan Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvaroihin (tai -velkoihin), Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin, Lainoihin ja muihin saamisiin tai Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin (tai -velkoihin). Saamisen hankintamenoksi kirjataan määrä, joka siitä on hankintahetkellä maksettu.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin luokitellut saamistodistukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon.

Myytavissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellut sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, jolloin markkina-arvojen muutoksen vastaeränä on taseen omassa pääomassa oleva käyvän arvon rahasto.

Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon. Lainat ja muut saamiset ryhmään luokiteltujen rahoitusvarojen arvostuksessa on Rahoitustarkastuksen standardin 3.1 mukaisesti käytetty kirjanpitoarvona ja käypänä arvona nimellisarvoa arvonalentumiset huomioiden.

Rahoitusvarojen, kuten lainat ja muut saamiset, arvonalentuminen arvioidaan tilinpäätöshetkellä sekä merkittävien yksittäisten sopimusehtojen rikkomisen aiheuttaman arvonalentumistarpeen arvioinnin kautta että ryhmäkohtaisen objektiivisen näytön kautta. Arvonalentumistappiot kirjataan tulosvaikutteisesti pois taseesta. Arvonalentumistappiokirjauksen jälkeen kyseessä olevien

rahoitusvarojen korkotuottoa kirjataan käyttämällä korkokantaa, jota on käytetty vastaisten rahavirtojen diskonttaamiseen sopimuksen arvonalentumistappiota määritettäessä. Arvonalentumistappioiden peruutukset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Ne rahoitusvelkaerät, joita ei ole erikseen luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin eriin, arvostetaan nimellisarvoon. Konsernilla tai emoyhtiöllä ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja tai -velkoja.

Selvityspäiväkäytäntö

Viranomaisen valvoman selvitystoiminnan kohteena olevat rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan tavanomaiselle selvityspäivälle kaupantekopäivän hankintamenoon.

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Tytäryhtiöosakkeet ja osakkuusyhtiö on arvostettu emoyhtiön tilinpäätöksessä hankintamenoon. Tasearvoissa huomioidaan arvonalentumisselvityksen vaikutukset.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Vuokrahuoneiston peruseräparannuksista aiheutuneet kulut on merkitty aineettomiin hyödykkeisiin ja koneet ja kalusto aineellisiin hyödykkeisiin. Poistosuunnitelmat:

Aineettomat hyödykkeet	5 vuotta, tasapoisto
Koneet ja kalusto	25 %:n menojäännöspoisto
Konserniliikearvo	5 vuotta, tasapoisto

Korkotuottojen ja -kulujen kirjaamisperiaatteet

Korkotuottoihin merkitään tase-eristä "Käteiset varat", "Saamiset luottolaitoksilta" ja "Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä" saatavat korkotuotot. Saamistodistukset, jotka kuuluvat tase-erään "Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset" tai "Saamistodistukset", kirjataan rahoitusinstrumentin luokittelun mukaisesti joko korkotuottoihin tai myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuottoihin, jolloin markkina-arvojen muutoksesta johtuva tuotto kirjataan sijoituksen pitoaikana käyvän arvon rahastoon.

Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

Erään luetaan osakkeista ja osuuksista saadut osinkotuotot ja voitto-osuudet sekä muut vastaavat tuotot, jotka on maksettu yhteisön voitonjakokelpoisista varoista. Osinkotuotot kirjataan, kun oikeus osinkoon on syntynyt, esim. yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuottoihin kirjataan palkkiot, kun palvelu tai erillinen toimenpide on suoritettu. Palkkiotuoton määrä on saadun vastikkeen käypä arvo.

Palkkiokuluihin kirjataan erilaiset maksetut toimitusmaksut ja toiselle maksetut palkkiokulut niistä tuloista, jotka on peritty asiakkailta palvelusta tai toimenpiteestä.

Tuloverot

Laskennallisia verosaamisia ei ole merkitty taseeseen. Verotuksessa vahvistetut tappiot on esitetty tase-erä koskeissa liitetiedoissa. Käyvän arvon rahaston laskennallisia verovelkoja ei esitetä, mikäli vahvistettujen tappioiden verosaamisten määrä on suurempi kuin laskennallinen verovelka.

Vakavaraisuus

Vakavaraisuus on laskettu vuoden 2007 alusta lähtien Basel II -uudistuksen normistolla.

Basel II -uudistuksen pilari 3 edellyttäminä tietona esitetään seuraavat asiat:

Pankin vakavaraisuuden hoidon kannalta ei ole aineellisia tai oikeudellisia esteitä, jotka haittaisivat varojen nopeaa siirtoa emoyrityksen ja pankin välillä.

Saaminen katsotaan erääntyneeksi, kun sitä ei ole maksettu viimeistään eräpäivää seuraavana pankkipäivänä.

Saamisen arvonalentuminen tilinpäätöksessä määritellään saamis- ja ryhmäkohtaisesti pankin riskienhallintatoiminnossa määritellyn arviointiprosessin mukaisesti.

Pankki on palvellut pääasiassa henkilöasiakkaita. Yritysassiakkaiden vastuut eivät ole olleet vuonna 2008 merkittäviä. Vastuiden riskipainotuksessa ei ole käytetty luottoluokituslaitosten luokituksia.

Tase-erien ja taseen ulkopuolisten erien netotuksessa on hyödynnetty talletusvakuuden pääomavaatimusta vähentävää vaikutusta.

Vakuuksien arvostus ja vakuushallinnan periaatteet on kuvattu hallituksen päättämässä muodossa pankin riskienhallintaohjekirjassa. Ohjeet ovat pankkitoiminnan säätelyn mukaiset. Pääasiallisin vakuuslaji on asuinhuoneisto ja -kiinteistö.

Luottojen vastapuoliriskin vaatima pääoma määritty ICAAP-laskennassa luottojen riskiluokituksen perusteella. Hallitus on päättänyt luotonantovaltuudet ja luottolimitit. Hallitus on päättänyt myös pankkien välisen maksuliikkeen ja luotonantokäytön vastapuolilimitit.

Vakuuksien turvaavuus perustuu riittäviin turvaavan arvon arvostusmarginaaleihin, joiden avulla vakuusarvo määritetään luottopäätöstä varten. Luottoriskien pääomatarve määritetään luottojen riskipitoisuuden perusteella.

Pankilla ei ole sijoituksia, joista odotetaan myyntivoittoa.

Vuoteen 2006 saakka vakavaraisuussuhde on laskettu luottolaitostoiminnasta annetun lain ja Rahoitustarkastuksen määräyksen 106.6 mukaisesti.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään ”Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset” ja ”Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset”. Ne merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

Tase-eriä koskevat liitetiedot

1. SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA, konserni

1 000 €	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	2008 yhteensä	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	2007 yhteensä
Keskuspankilta	----	20 976	20 976	----	-	-
Kotimaisilta luottolaitoksilta	24 801	220 000	244 801	77 285	110 700	187 985
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	24 801	240 976	265 777	77 285	110 700	187 985

1. SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA, emoyritys

1 000 €	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	2008 yhteensä	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat	2007 yhteensä
Keskuspankilta	----	20 976	20 976	----	-	-
Kotimaisilta luottolaitoksilta	24 736	220 000	244 736	77 104	110 000	187 104
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	24 736	240 976	265 713	77 104	110 000	187 104

2. SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ

	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
1 000 €				
Yritykset ja asuntoyhteisöt	2 326	63	2 326	63
Kotitaloudet	968 147	679 385	968 147	679 386
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	35	-	35	-
Ulkomaat	1 070	180	1 070	180
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä yhteensä	971 577	679 628	971 577	679 628
Arvon alentumistappiot vuoden alussa	398	96	398	96
Tilikaudella kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	282	315	282	315
Tilikaudella kirjatut saamiskohtaisten arvonalentumistappioiden peruutukset	-398	-13	-398	-13
Tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	1 175	-	1 175	-
Tase-erään sisältyvät arvonalentumistappiot vuoden lopussa	1457	398	1 457	398

3. SAAMISTODISTUKSET

1 000 €	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat, keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat Eräpäivään asti pidettävät, julkisesti noteeratut,				
valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	22 756	19 483	22 756	19 483
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut,				
valtion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat	18 706	7 993	18 706	7 993
Yhteensä	41 461	27 477	41 461	27 477
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat				
Myytävissä olevat, julkisesti noteeratut,				
pankkien sijoitustodistukset,				
joille ei ole kerrytetty korkotuottoa	5 840	3 474	-	-
Yhteensä	5 840	3 474	-	-

4. OSAKKEET JA OSUUDET, konserni	Julkisesti			-joista luotto
1 000 €	noteeratut	Muut	Yhteensä	laitoksissa
Osakkeet ja osuudet				
Myytavissä olevat	12 136	174	12 310	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin				
kuuluvissa yrityksissä	-	-	-	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisyyksissä	-	252	252	-
Yhteensä	12 136	425	12 561	-
-joista hankintameno	-	174	174	-
4. OSAKKEET JA OSUUDET, emoyritys	Julkisesti			-joista luotto
1 000 €	noteeratut	Muut	Yhteensä	laitoksissa
Osakkeet ja osuudet				
Myytavissä olevat	12 136	3	12 139	-
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin				
kuuluvissa yrityksissä	-	15 819	15 819	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisyyksissä	-	680	680	-
Yhteensä	12 136	16 502	28 638	-
-joista hankintameno	-	16 502	16 502	-
5. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
IT-kulut	-	3 165	-	-
Liikearvot	4 096	5 980	-	-
Muut aineettomat hyödykkeet	270	-	157	-
Yhteensä	4 366	9 145	157	-
6. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN				
HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET TILIKAUDEN				
AIKANA	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Hankintameno 1.1.	12 810	9 981	206	206
Lisäykset	500	2 829	196	-
Vähennykset	-3 328	-	-	-
Siirrot erien välillä	-227	-	-206	-
Hankintameno 31.12.	9 754	12 810	196	206
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-3 665	-1 740	-206	-165
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	227	-	206	-
Tilikauden poisto	-1 951	-1 925	-39	-41
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-5 389	-3 665	-39	-206
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 366	9 145	157	0
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 145	8 241	0	41
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	146	118	67	67
Lisäykset	112	28	69	-
Vähennykset	-35	-	-23	-
Siirrot erien välillä	-8	-	-	-
Hankintameno 31.12.	215	146	113	67
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-85	-64	-51	-45
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	8	-	-	-
Tilikauden poisto	-35	-21	-16	-5
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-112	-85	-67	-51
Kirjanpitoarvo 31.12.	104	61	47	16
Kirjanpitoarvo 1.1.	61	54	16	22
7. MUUT VARAT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Maksujenvälityssaamiset	0	1	0	1
Muut saamiset	1 008	1 321	341	413
Yhteensä	1 008	1 322	342	414

8. SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Korkosaamiset	4 645	2 655	4 645	2 655
Muut siirtosaamiset	429	604	-	-
Yhteensä	5 073	3 259	4 645	2 655

9. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA VELAT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Laskennallisia veroja ei ole merkitty taseeseen.				
Vahvistetut tappiot edellisiltä vuosilta	38 916	35 424	38 916	35 424
Käyvän arvon rahastosta laskettu laskennallinen vero	-180	-34	-175	-31

10. MUUT VELAT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Maksujenvälitysvelat	17 535	18 799	17 535	18 799
Muut	6 887	3 988	6 558	3 037
Yhteensä	24 422	22 787	24 093	21 836

11. SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Korkovelat	6 545	3 261	6 545	3 261
Muut siirtovelat	2 308	2 751	1 168	1 032
Saadut ennakkomaksut	21	0	21	0
Yhteensä	8 874	6 012	7 733	4 293

12. VELAT, JOILLA ON HUONOMPI ETUOIKEUS KUIN MUILLA VELOILLA	Konserni	Emoyritys
1 000 €	2008	2008
	kirjanpitoarvo	kirjanpitoarvo
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2006 , nimellisarvo 10.000.000 euroa	10 000	10 000
Laina-aika 30.6.2006 - 30.6.2016, ennenaikainen takaismaksuoikeus		
5 vuoden kuluttua, korko 12 kk:n Euribor + 0,25 %-yksikköä 30.6.2011 saakka ja sen jälkeen 12 kk:n Euribor + 1,00 %-yksikköä p.a.		
Tapiola Pankki Oy:n debentuurilaina 1/2007 , nimellisarvo 10.000.000 euroa	10 000	10 000
Laina-aika 21.5.2007 - 21.5.2017, ennenaikainen takaismaksuoikeus		
5 vuoden kuluttua, korko 3 kk:n Euribor + 0,45 %-yksikköä 21.5.2012 saakka ja sen jälkeen 3 kk:n Euribor + 1,95 %-yksikköä p.a.		

Vakavaraisuuslaskennassa lainat on kokonaisuudessa ryhmitelty Tier II:een.

13. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA, konserni						2008
1 000 €	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	yli 10 v	yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	-	7 265	34 197	-	-	41 461
Saamiset luottolaitoksilta	265 777	-	-	-	-	265 777
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 918	5 820	57 377	119 691	778 772	971 578
Saamistodistukset	2 488	3 353	-	-	-	5 840
Velat luottolaitoksille	194	-	-	-	-	194
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	881 161	264 524	42 289	1 486	-	1 189 460
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	20 000	-	20 000

13. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN MATURITEETTIJAKAUMA, emoyritys						2008
1 000 €	alle 3 kk	3-12 kk	1-5 v	5-10 v	yli 10 v	yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	-	7 265	34 197	-	-	41 461
Saamiset luottolaitoksilta	265 713	-	-	-	-	265 713
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 918	5 820	57 377	119 691	778 772	971 578
Saamistodistukset	-	-	-	-	-	-
Velat luottolaitoksille	194	-	-	-	-	194
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	881 715	264 524	42 289	1 486	-	1 190 014
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	20 000	-	20 000

TASE-ERIEŇ ERITTELY KOTI- JA

14. ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISIIN JA SAMAAN
KONSERNIIN KUULUVILTA

Tase-erä, Kotimaan rahan määräinen 1 000 €	Konserni	Samaan konserniin kuuluvalta	Konserni	Samaan konserniin kuuluvalta	Emoyritys	Emoyritys
	2008		2007		2008	2007
Saamiset luottolaitoksilta	265 777	554	187 985	787	265 713	187 104
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	971 577	-	679 628	-	971 577	679 628
Saamistodistukset	47 301	-	30 951	-	41 461	27 477
Muu omaisuus ml. Käteiset varat	23 113	-	25 219	-	33 827	30 396
Vastaavaa yhteensä	1 307 768	554	923 783	787	1 312 579	924 605
Velat luottolaitoksille	194	-	103	-	194	103
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 189 460	554	839 195	787	1 190 014	839 982
Muut velkaerät	53 296	-	48 794	-	51 826	46 124
Vieras pääoma yhteensä	1 242 950	554	888 092	787	1 242 033	886 209

15. HANKINTAMENOON KÄYVÄN ARVON SIJASTA ARVOSTETUT RAHOITUSVARAT

Tase-erän "Osakkeet ja osuudet" rahoitusvarat, jotka on luokiteltu myytävissä oleviin, on pääsääntöisesti arvostettu käypään arvoon. Poikkeuksena hankintamenoan arvostetut osakkeet ja osuudet, jotka eivät ole merkitykseltään olennaisia. Erittelyt löytyvät taseen liitetiedosta 4.

16. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT

16. ARVOT JA KIRJANPITOARVOT, konserni

1 000 €	2008	2008	2007	2007
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	-	-	10 813	10 813
Saamiset luottolaitoksilta	265 777	265 777	187 985	187 985
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	971 577	971 577	679 628	679 628
Saamistodistukset	47 301	48 021	30 951	30 945
Osakkeet ja osuudet	12 310	12 310	171	171
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	252	252	448	448
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	194	194	103	103
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 189 460	1 189 460	839 195	839 195
Muut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	20 000	20 000	19 995	19 995

16. RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT

16. ARVOT JA KIRJANPITOARVOT, emoyritys

1 000 €	2008	2008	2007	2007
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	-	-	10 813	10 813
Saamiset luottolaitoksilta	265 713	265 713	187 104	187 104
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	971 577	971 577	679 628	679 628
Saamistodistukset	41 461	42 181	27 477	27 471
Osakkeet ja osuudet	12 139	12 139	-	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä	680	680	680	680
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	15 819	15 819	15 819	15 819
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	194	194	103	103
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 190 014	1 190 014	839 982	839 982
Muut velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	20 000	20 000	19 995	19 995

17. OMAN PÄÄOMAN ERÄT, konserni

1 000 €	Tilikauden alussa	+ Lisäys - Vähennys	Sirrot erien välillä	Tilikauden lopussa
Osakepääoma	22 430	8 970	-	31 400
Ylikurssirahasto	48 100	-	-	48 100
Muut sidotut rahastot	131	562	-	693
Käyvän arvon rahasto	131	562	-	693
Käypään arvoon arvostamisesta	131	562	-	693
Vapaat rahastot	7 010	21 031	-	28 042
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	7 010	21 031	-	28 042
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	-41 980		-	-41 980
Tilikauden voitto tai tappio		-1 436	-	-1 436
Yhteensä	35 691	29 127	0	64 818

17. OMAN PÄÄOMAN ERÄT, emoyritys

1 000 €	Tilikauden alussa	+ Lisäys - Vähennys	Sirrot erien välillä	Tilikauden lopussa
Osakepääoma	22 430	8 970	-	31 400
Ylikurssirahasto	48 100	-	-	48 100
Muut sidotut rahastot	121	551	-	672
Käyvän arvon rahasto	121	551	-	672
Käypään arvoon arvostamisesta	121	551	-	672
Vapaat rahastot	7 010	21 031	-	28 042
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	7 010	21 031	-	28 042
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	-39 265		-	-39 265
Tilikauden voitto tai tappio		1 597	-	1 597
Yhteensä	38 396	32 150		70 545

18. OSAKEPÄÄOMA, emoyritys

	2008	2007
Osakepääoma, 1 000 €	31 400	22 430
Osakelajin tunnus	-	-
Osakkeiden lukumäärä, kpl	48 308	34 508
Osakkeen äänimäärä, kpl	48 308	34 508
Osakkeiden hankintaa koskevat rajoitukset	yhtiöjärjestyksessä	lunastuslauseke
Osakkeenomistajan etuoikeus uusiin osakkeisiin osakepääomaa korotettaessa	omistusosuuksien mukaisessa suhteessa	
Osinko-oikeus	yhtäläinen kaikille osakkeille	
Omassa hallussa olevista osakkeista erittely	omia osakkeita ei ole pankin hallussa	

19. OSAKKEITA KOSKEVAT OSAKEANNIT, OPTIO-OIKEUDET JA VAIHTOVELKAKIRJOJEN LIIKKEESEENLASKUT

Ylimääräisissä yhtiökokouksissa päätettiin 12.9.2008 korottaa osakepääomaa 22.430.200 eurosta 25.420.200 euroon ja 4.12.2008 25.420.200 eurosta 31.400.200 euroon.

Vuonna 2008 ei ole annettu optio-oikeuksia.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

20. KORKOTUOTTOJEN JA -KULUJEN ERITTELY
TASE-ERITTÄIN

1 000 €

	Konserni 2008	Samaan konserniin kuulualta	Konserni 2007	Samaan konserniin kuulualta	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
Korkotuotot						
Saamiset luottolaitoksilta	11 171	19	3 865	38	11 129	3 777
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	43 129	4	25 745	-	43 134	25 745
Saamistodistukset	1 277	-	930	-	1 277	845
Yhteensä	55 578	23	30 540	38	55 540	30 367
Korkokulut						
Velat luottolaitoksille	2	-	5	-	2	4
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	42 458	19	21 474	38	42 477	21 512
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 060	-	737	-	1 060	737
Muut korkokulut	-	4	-	-	-	-
Yhteensä	43 520	23	22 216	38	43 539	22 253

21. TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA
SIOITUKSISTA

1 000 €

	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
Osakesijoituksista saadut osinkotuotot				
Myytävissä oleviin luokitelluista	7	7	-	-
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä ja omistusyhteisyryksistä saadut	0	0	720	1 008

22. PALKKIOTUOTOT JA -KULUT

1 000 €

	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
Palkkiotuotot				
Luotonannosta	944	699	944	699
Ottolainauksesta	171	108	171	108
Maksuliikenteestä	1 300	866	1 311	878
Rahastoista	7 998	10 093	-	-
OmaisuuDENhoidosta	4 891	4 127	196	64
Arvopaperinvälityksestä	165	590	165	590
Takausten myöntämisestä	44	1	44	1
Muusta toiminnasta	7 955	4 906	7 804	4 328
Yhteensä	23 469	21 390	10 636	6 668
Palkkiokulut				
Maksetuista toimitusmaksuista	388	324	384	317
Muista	4 697	6 725	1 274	1 078
Yhteensä	5 085	7 049	1 658	1 395

23. MYYTÄVISSÄ OLEVIEN RAHOITUSVAROJEN
NETTOTUOTOT

1 000 €

	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
Myytävissä olevien saamistodistusten nettotuotot				
Luovutuksista (voitot/tappiot)	283	116	-	-
Siirroista käyvän arvon rahastoista	-	6	-	-
Yhteensä	283	122	-	-
Myytävissä olevien osakkeiden ja osuuksien nettotuotot				
Siirroista käyvän arvon rahastoista	-	-	1	-
Yhteensä	-	-	1	-

24. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1 000 €

	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
Muut tuotot	6 485	5 070	6 542	4 863
Yhteensä	6 485	5 070	6 542	4 863

25. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Vuokratulot	844	622	507	430
Vakuusrahastomaksut	524	301	524	301
Muut kulut	566	582	305	254
Yhteensä	1 934	1 505	1 336	985

POISTOT JA ARVONALENNUKSET

26. AINEELLISISTA JA AINEETTOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Aineettomat hyödykkeet				
Suunnitelman mukaiset poistot	67	41	39	41
Tilikauden poistot ja arvonalennukset	67	41	39	41
Aineelliset hyödykkeet,				
Muut aineelliset hyödykkeet				
Suunnitelman mukaiset poistot	35	21	16	6
Tilikauden poistot ja arvonalennukset	35	21	16	6

ARVONALENTUMISTAPPIOT LUOTOISTA JA

27. MUISTA SITOUMUKSISTA SEKÄ MUISTA RAHOITUSVAROISTA, emoyritys				
1 000 €	Sopimus-	Ryhmä-	Vähennykset	Tulos-
	kohtaiset	kohtaiset		laskelmaan
	arvonalen-	arvonalen-		kirjatut
	tumistappiot	tumistappiot		
	brutto	brutto		
Tase-erä v. 2008				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	282	1 175	-398	1 059
Muut	37	-	-	37
Arvonalentumistappiot yhteensä	319	1 175	-398	1 096

28. LIIKETOIMINTA-ALUEITA JA MAANTIETEELLISIÄ MARKKINA-ALUEITA KOSKEVAT TIEDOT

Konsernin pankki- ja varainhoitotoiminnan liiketoiminta-alueena on Tapiola-ryhmän alueverkoston kautta koko Suomi. Yhtiöillä ei ole toimintaa Suomen ulkopuolella.

Konsernin erittely liiketoiminta-alueittain, eliminoimattomina

		2008	2008
		Pankki-	Varainhoi-
		toiminta	totoiminta
Tilikauden tuotot yhteensä	1 000 €	29 900	13 461
Liikevoitto (-tappio)	1 000 €	1 597	-239
Taseen loppusumma	1 000 €	1 312 579	7 894
Talletukset / Hallinnoitavat varat	1 000 €	1 190 014	4 879 544
Henkilöstö keskimäärin		105	48

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

29. ANNETUT VAKUUKSET, emoyritys		2008	2008	2008	2007	2007	2007
Tase-erä	1 000 €	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet
Omasta velasta annetut							
Velat luottolaitoksille		-	-	27 000	-	-	26 500
Omasta velasta annetut yhteensä		-	-	27 000	-	-	26 500
Muiden puolesta annetut		-	-	5 381	-	-	167
josta lähipiiriin kuuluvalle johdolle		-	-	-	-	-	-
30. ELÄKEVASTUUT		Konserni		Emoyritys			
1 000 €		2008		2008			
Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva		järjestetty vakuuksilla		järjestetty vakuuksilla			
Henkilökunnan lisäeläketurva		järjestetty vakuuksilla		järjestetty vakuuksilla			
Kirjanpitoon sisällytettävät eläkevastuut		93		93			

31. TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET, emoyritys	2008		2007	
	Sitoumukset yhteensä	josta samaan konserniin kuuluvan puolesta	Sitoumukset yhteensä	josta samaan konserniin kuuluvan puolesta
1 000 €				
Erittely pääomasitoumuslajeittain				
Takaukset	5 381	-	167	-
Käyttämättömät luottojärjestelyt	30 646	-	24 285	-
Yhteensä	36 026	-	24 452	-
32. MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Palvelumaksuihin liittyvä sopimusvastuu				
Vahinko-Tapiola-konserniin kuuluvalla				
Yhden vuoden kuluessa	1 627	1 045	1 254	1 045
Yli vuoden kuluessa	5 975	4 179	4 483	4 179
Yli viiden vuoden kuluessa	3 435	1 373	1 822	1 373
1 000 €	2008	2007	2007	2007
Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin	Sitoumukset	josta samaan	Sitoumukset	josta samaan
liittyvä yhteisvastuu (ALV 188 §), emoyritys	yhteensä	konserniin	yhteensä	konserniin
		kuuluvan		kuuluvan
		puolesta		puolesta
Yhden vuoden kuluessa	1 965	339	1 319	419

Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot

33. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
keskimäärin	2008	2007	2008	2007
Ryhmä				
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	143	120	100	75
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	7	1	3	1
Määräaikainen henkilöstö	3	8	2	8
Yhteensä	153	129	105	84
34. JOHDOLLE MAKSETUT PALKAT JA PALKKIOT	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Palkat ja palkkiot				
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	663	685	484	358
35. JOHDOLLE MYÖNNETYT LUOTOT JA TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET	Konserni	Konserni	Emoyritys	Emoyritys
1 000 €	2008	2007	2008	2007
Myönnetyt luotot				
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	442	231	162	-
lisäykset	230	20	162	-
vähennykset	-10	-8	-	-
Myönnetyt takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	-	0	-	-
lisäykset	-	-	-	-
vähennykset	-	-9	-	-
36. JOHDON ELÄKESITOUKUKSET				
Johdon lakisääteinen eläketurva ja lisäeläketurva on järjestetty vakuutuksilla.				

Osakeomistuksia koskevat liitetiedot

37. LÄHIPIIRIN LUOTOT, SIIJOITUKSET, TAKAUKSET JA VAKUUDET

Lähipiiriin kuuluvan (IAS 24:n määritelmä) ja emoyrityksen välillä tehdyt liiketoimet ilmoitetaan vain, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Lähipiiriin kuuluville luonnollisille henkilöille myönnetty luotot ja takaukset on myönnetty tavanomaisin ehdoin. Johdolle myönnetty luotot, takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset on kuitenkin esitetty liitteessä 35. Tapiola Varainhoito Oy on Tapiola Pankki Oy:n täysin omistama tytäryritys, joten keskinäisiä liiketoimia ei esitetä tässä.

38. OSAKEOMISTUKSET

Osakeomistukset	Kotipaikka	Omistus-osuus	Oma pääoma	Tilikauden
			31.12.2008	voitto/tappio
			1 000 €	1 000 €
Tapiola Varainhoito Oy	Espoo	100,0 %	6 423	-234
Ab Compass Card Oy Ltd	Maarianhamina	34,0 %	741	-578

Muut liitetiedot

39. TIEDOT OMAISUUDENHOITOPALVELUISTA

Tapiola Pankki Oy tarjoaa merkintä-mahdollisuuksia yhteistyökumppaneiden järjestämiin osakeindeksilainoihin. Tapiola Varainhoito Oy tarjoaa asiakkailleen täyden valtakirjan omaisuudenhoitopalveluita ja sopimusperusteista sijoitusneuvontaa.

1 000 €	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
Omaisuudenhoitopalvelut				
Asiakasvarat	-	-	-	-
Täyden valtakirjan omaisuudenhoidossa olevat varat	4 879 544	5 565 341	-	-
Muun sopimuksen perusteella omaisuudenhoidossa olevat varat	-	-	-	-

Tilintarkastajien palkkioista koskevat liitetiedot

40. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	Konserni 2008	Konserni 2007	Emoyritys 2008	Emoyritys 2007
1 000 €				
Tilintarkastus	86		47	
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	80		1	
Muut palvelut	30		30	
Yhteensä	197	198	79	58

Konserniin kuuluvaa valvottavaa koskevat liitetiedot

41. TIEDOT EMOYRITYKSESTÄ

Tämän konsernitilinpäätöksen emoyritys, Tapiola Pankki Oy, kuuluu tytäryrityksenä konserniin, jonka emoyrityksen nimi on Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola. Molempien kotipaikka on Espoo. Konsernitilinpäätökset ovat saatavissa internet-osoitteesta www.tapiola.fi.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Espoossa 23.2.2009

Jari Saine

Hallituksen puheenjohtaja

Jari Eklund

Jaakko Gummerus

Matti Inha

Tom Liljeström

Harri Lauslahti

Toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 3.3.2009

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Juha Tuomala

KHT

Hannu Pellinen

KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Tapiola Pankki Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Tapiola Pankki Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.2008. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä, konsernitiilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammatteettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että emoyhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsityksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Espoossa 3. päivänä maaliskuuta 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juhani Tuomala
KHT

Hannu Pellinen
KHT